No. 15. 1857.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

ZATERDAG 17 JANUARIJ.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

Bij Koninklijk besluit van den 11den Januarij 1857, nº. 60, is aan den heer *R. F. van Lansberge*, gouverneur van Curaçao en onderhoorigheden, vergunning verleend tot het aannemen en dragen der versierselen van kommandeur der Leopolds-orde, hem door Z. M. den Koning der Belgen toegekend.

Bij besluit van 15 Januarij jl., nº. 50, heeft Zijne Majesteit goedgevonden tot burgemeester der gemeente Dubbeldam, ontstaan door de vereeniging van de gemeenten Dubbeldam, Wieldrecht en een gedeelte van de Mijl bij de wet van 27 December 1856 (*Staatsblad* nº. 148), te benoemen mr. *C. W. O. van Dorsser.*

Bij besluit van 15 Januarij jl., nº. 52, heeft Zijne Majesteit goedgevonden tot burgemeester der gemeente Maassluis te benoemen *J. C. van der Lely.*

Bij Koninklijk besluit van 14 Januarij 1857, nº. 52, is benoemd tot ontvanger der registratie en domeinen te Kortgene de heer *J. van Hettinga Tromp*, thans surnumerair der registratie en domeinen.

Bij Koninklijk besluit van den 1sten Januarij 1857, nº. 49, is, op het daartoe door hem gedaan verzoek, aan den kapitein der infanterie van het leger in Nederlandsch Indie *J. G. Paul*, thans met verlof hier te lande aanwezig, een eervol ontslag verleend uit Zr. Ms. militaire dienst, onder toekenning van pensioen.

MINISTERIE VAN FINANTIEN.

Bij den Minister van Finantien is ontvangen eene som van f 87.425, door een onbekende, onder het postmerk *'s Hertogenbosch*, van den 14den dezer, tot voldoening van verschuldigd successieregt ingezonden.

's Gravenhage, den 16den Januarij 1857.

De Minister voornoemd,
VROLIK.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

VERSLAG *door de Commissarissen van wege* Nederland *bij de Landbouw-tentoonstellingen, in* 1855 *en* 1856 *gehouden te* Parijs, *uitgebragt aan den* Minister van Binnenlandsche Zaken.

Een uitvoerig verslag aan Uwe Excellentie aan te bieden van de wereld-tentoonstellingen van landbouw, te Parijs in de jaren 1855 en 1856 gehouden, zoude, nadat reeds onderscheidene nieuwsbladen en tijdschriften daarover hebben uitgeweid, onnoodig geacht kunnen worden. Wij willen echter niet achterblijven om aan het verlangen van Uwe Excellentie te voldoen, en hier beknopt opgeven wat van die tentoonstellingen Nederland betreft, en voor de Nederlandsche akkerbouw en veeteelt welligt niet van belang kan ontbloot zijn.

De Keizerlijke Fransche regering was er reeds voor eenige jaren op bedacht, den akkerbouw en de veeteelt in dat rijk in meer bloeijenden staat te brengen.

Tot verbetering en veredeling der Fransche veerassen kwam bij die regering het denkbeeld op, om door het uitschrijven eener wereld-tentoonstelling van fokvee, met uitloving van zeer aanzienlijke prijzen, te trachten de uitmuntendste exemplaren horenvee, wolvee, varkens en pluimgedierte uit de verschillende rijken van Europa binnen Frankrijks hoofdstad bijeen te brengen.

De minister voor landbouw, koophandel en openbare werken nam daarop het voor den Franschen veefokker zoo belangrijke besluit, waarbij voor de jaren 1855, 1856 en 1857 eene wereld-tentoonstelling van fokvee uit alle rijken, in Parijs te houden, werd vastgesteld (arrêté 23 Février 1855). Bij dat besluit werden van rijkswege aanzienlijke sommen voor het best gekeurde, zoo vreemde als Fransche, vee uitgeloofd, als:

voor het horenvee	56,780.00	franken;
» wolvee	19,140.00	»
» de varkens	5,790.00	»
» het pluimgedierte	1,335.00	»
te zamen	83,045.00	franken, of

nagenoeg f 39,000; waarbij nog eene belangrijke som gesteld kan worden voor de bij die prijzen gevoegde gouden, zilveren en bronzen medailles.

Behalve die bekrooning voor het vee zelf, en de toekenning van geldprijzen aan de inzenders, was bij dat besluit nog eene som van 2000 franken voor de jury beschikbaar gesteld, ter uitdeeling in zilveren medailles, aan die knechts of oppassers van eigenaars der bekroonde dieren, die zich volgens het getuigenis van hunne meesters verdienstelijk gedragen en voor dat vee bijzondere zorg getoond hadden.

Dat besluit, met het daarbij vastgestelde uitvoerige programma, werd door de Fransche regering naar de verschillende staten van Europa, ter verspreiding onder de veehouders, gezonden.

De *Hollandsche Maatschappij van Landbouw* trok zich, in het belang en ter handhaving van den roem der Nederlandsche veeteelt, deze zaak dadelijk en meer bepaald dan andere instellingen aan. Die maatschappij maakte de bepalingen van het programma, die voornamelijk voor Nederland van belang geacht konden worden, door de nieuwsbladen bekend, terwijl zij aan al de instellingen en maatschappijen van landbouw en veeteelt het programma kosteloos toezond, en dit buitendien algemeen verkrijgbaar stelde.

Dier maatschappij mogt het ook gelukken, op hare aanzoeken bij de administratie der Nederlandsch-Belgische spoorwegmaatschappij en bij de directie der spoorwegen in Belgie, vermindering van vracht voor het vervoer te verkrijgen, en wel tot de helft van het vastgestelde tarief; terwijl in Frankrijk het vervoer van vee naar die tentoonstelling geheel op 's rijks kosten geschiedde.

Ter aanmoediging van inzending maakte de Hollandsche Maatschappij van Landbouw nog bekend, dat door hare tusschenkomst het vee uit Nederland naar Parijs gevoerd en de belangen der Nederlandsche inzenders aldaar zooveel mogelijk behartigd zouden worden.

Niettegenstaande al die bemoeijingen, en hoewel men aan het programma alzoo de meest mogelijke bekendheid meende gegeven te hebben, werd er slechts door een betrekkelijk gering getal Nederlanders aan die uitnoodiging gehoor gegeven.

In 1855 waren uit Nederland op de tentoonstelling te Parijs alleen inzenders de heeren:

F. Brant,	van	Bodegraven;
D. R. Gevers Deijnoot,	»	Loosduinen;
Harmens,	»	Harlingen;
J. Herrewijn Jz.,	»	Aarlanderveen;
P. M. Hoek,	»	Wateringen;
J. Noome,	»	de Beemster;
J. D. Preuijt,	»	Geervliet;
L. Spruijt,	»	Oudshoorn;
J. van der Wel,	»	Delft;
B. W. Wttewaall,	»	Leyden.

Het ingezonden vee bestond toen uit:

Stieren	6	stuks;
Koeijen	18	»
Rammen	3	»
Ooijen	12	»
Toomen pluimgedierte	3	»
te zamen	42	inzendingen.

Slechts zeer korten tijd vóór de opening der tentoonstelling in 1855 werd de Nederlandsche Regering uitgenoodigd tot het benoemen van deskundigen, die met Fransche en vreemde eene internationale jury zouden uitmaken tot beoordeeling van het ingezonden vee en tot toekenning der prijzen.

Hoewel die benoeming een onmiddellijk afreizen vorderde, werd die commissie met de meeste welwillendheid aangenomen door de heeren:

mr. A. H. van Wickevoort Crommelin, te Berkenrode bij Haarlem;
J. baron van Pallandt, te Duinrel onder Wassenaar, bij 's Gravenhage;
A. Kakebeeke AJz., te Krabbendijke, bij Goes.

De eerst-ondergeteekende, zich toen reeds te Parijs bevindende, werd door den Franschen minister uitgenoodigd om mede als lid der jury op te treden.

Die tentoonstelling van vee werd in het begin der maand Junij van 1855 gehouden in het Champ de Mars, waarvan een gedeelte daartoe, op de doelmatigste wijze, smaakvol was ingerigt en afgebakend. Drie groote fonteinen waren voor die gelegenheid aldaar opgesteld, terwijl de overigens door zwaar geboomte belommerde ruimte hier en daar door bloemperken opgesierd was.

Het horenvee uit de onderscheidene rijken afkomstig was van ieder rijk afzonderlijk geplaatst, volgens ouderdom en naar volgorde der rassen, bij het programma aangewezen, onder met linnen overdekte tenten, welke met smaak waren gedrapeerd en des nachts aan beide zijden door het ontrollen van linnen zeilen gesloten werden.

Evenzoo was de inrigting voor de schapen en varkens, terwijl er voor het pluimvee een afzonderlijk gebouw was opgeslagen, hetwelk weder

in kleine afzonderlijke afdeelingen voor ieder nommer van den catalogus verdeeld was.

Bij den ingang van de voor de tentoonstelling afgesloten ruimte van het Champ de Mars was een groot houten gebouw opgeslagen, waarin afzonderlijke vertrekken ingerigt waren tot de ontvangst der leden van het Keizerlijk Huis en van onderscheidene autoriteiten, en waarin zich bovendien een buitengewoon ruim locaal bevond voor de plegtige uitdeeling der prijzen, waarbij duizenden toeschouwers tegenwoordig waren, die aldaar allen de noodige zitplaatsen konden vinden.

Midden in het park was het gebouw voor de directie, waarin de verschillende bureaux geplaatst waren, en op het einde van die haast onafzienbare ruimte waren de magazijnen opgeslagen, waar dagelijks op bepaalde uren het voeder voor het vee met de meeste orde werd afgegeven; hetgeen voor de buitenlandsche inzenders kosteloos geschiedde, voor de Fransche tegen betaling naar een matig tarief.

Op de tentoonstelling in het Champ de Mars in 1855 waren ter beoordeeling ingezonden:

Horenvee:	van	Engelsch	ras	91	stuks;
	»	Zwitsersch	»	84	»
	»	Hollandsch	»	40	»
	»	Fransche	rassen	265	»
Wolvee:	»	Engelsche	»	204 (Engelsche, Zwitsersche, Hollandsche)	»
	»	Zwitsersche	»		
	»	Hollandsche	»		
	»	Fransche	»	388	»
Varkens:	uit	Engeland		37	stuks
	»	Frankrijk		47	»

zoodat, zonder het *pluimvee* en *gevogelte* of de *bokken* en *geiten* mede te rekenen, er aanwezig waren 1156 stuks vee, meerendeels uit Engeland, Zwitserland, Belgie, Nederland en Frankrijk afkomstig.

Hoewel uit Nederland in 1855 schoone exemplaren horenvee ingezonden waren, mogten daaraan niet de eerste der voor het Hollandsche ras uitgeloofde prijzen worden toegekend. De eerste prijzen voor dat ras werden toegekend aan Hollandsch vee, dat door Franschen en Belgen was ingezonden; onze landgenooten moesten zich voor dezen keer met de daarop volgende prijzen tevreden stellen.

De oorzaak hiervan ligt deels in de onjuiste opvatting door de Nederlandsche inzenders van de bedoeling der Fransche regering, welke bij het programma bepaald had, dat alleen fokvee tot de mededinging zoude worden toegelaten, en dat, indien aan de ingezonden voorwerpen eene bijzondere vet- of vleeschrijkheid was verschaft, hierdoor de aanspraak op prijstoekenning zoude verloren gaan. De Nederlanders zonden dien ten gevolge dieren, die, hoezeer van goede vormen, geenen bijzonderen graad van vetheid bereikt hadden, en van de soort als men doorgaans in de lente in ons Vaderland aantreft. Anderdeels was de oorzaak gelegen in de omstandigheid dat het Nederlandsche vee, hetwelk reeds in de weide was gebragt, na de betrekkelijk groote reis naar Parijs en bij vreemd voedsel, in zijn uiterlijk voorkomen eenigzins had geleden.

Het Hollandsche vee van de Fransche en Belgische inzenders daarentegen, was veel vleeziger en beter gevoed dan dat der Nederlanders. Het had niet zulk eene lange en vermoeijende reis als het onze behoeven te maken, en het ondervond ook niet de nadeelige gevolgen van den overgang van het groene tot het drooge voeder, zoodat het uiterlijk een beter aanzien had.

Het jongere uit Nederland ingezonden vee werd daarentegen te vet en daardoor voor de fokkerij minder geschikt geoordeeld. Tot overtuiging dat dit gevoelen ongegrond was, werd een dezer laatstbedoelde dieren door den inzender weder naar Holland teruggevoerd, om op de tentoonstelling van het volgend jaar als kalfkoe te worden ingezonden, alwaar het dan ook toen den eersten prijs verwierf.

Al mogten de Nederlandsche inzenders dezen keer niet de eerste prijzen op de tentoonstelling behalen, zoo aarzelen wij niet mede te deelen, dat voor het Hollandsche vee, om zijne erkende melkrijkheid in Frankrijk zeer gezocht, toen ook voldoende prijzen bij den verkoop werden bedongen.

Wat de schapen en het pluimvee betrof, waren de Nederlandsche inzenders gelukkiger en behaalden zij meerendeels de daarvoor uitgeloofde prijzen.

Het vee, uit Nederland naar deze tentoonstelling ingezonden, werd door de zorg van den eerst-ondergeteekende vervoerd naar Parijs, en onder zijn bijzonder toezigt aldaar geplaatst en verzorgd, terwijl de kosten van vervoer enz. geheel door de inzenders werden gedragen, die daarin geenerlei tegemoetkoming hebben erlangd.

Zoo als wij reeds bij den aanvang de eer hadden aan Uwe Excellentie mede te deelen, zoude er volgens het oorspronkelijke programma in de jaren 1855, 1856 en 1857, te Parijs telken jare alleen eene tentoonstelling van fokvee worden gehouden. Het Fransche gouvernement vatte echter alras het voornemen op, om de tentoonstellingen op ruimere schaal te houden, en bij besluit van den minister van 2 Junij 1855 werd het vroeger bepaalde programma aanmerkelijk uitgebreid. Niet alleen gold dit de veerassen, maar men wenschte ook de onderscheidene voortbrenselen van akkerbouw en zuivelbereiding, benevens eene verzameling van landbouwwerktuigen uit alle landen van Europa, in Frankrijks hoofdstad bijeengebragt te zien.

Daartoe werden aanzienlijke sommen beschikbaar gesteld, en bij het uitgegeven programma werden tot prijzen uitgeloofd, voor:

Horenvee	226,505	franken;
Wolvee	98,300	»
Varkens	8,900	»
Verschillende soorten	1,235	»
Pluimvee	8,830	»
Werktuigen	34,475	»
Oppassers van vee	6,000	»
Meesterknechts	3,000	»
te zamen	387,245	franken

of ongeveer f 182,000.

Het Nijverheids-paleis in de Champs Elysées (Palais de l'Industrie) waar in 1855 de kunstgewrochten der nijverheid van alle natien der wereld de bewondering van iederen bezoeker hadden opgewekt, werd, op hoog bevel voor die uitgebreide tentoonstellingen bestemd. Dat groote fraaije gebouw, hetwelk eene oppervlakte van ruim drie bunder beslaat, werd op de meest smaakvolle wijze ingerigt, om in het middelste gedeelte eene tentoonstelling der Koninklijke maatschappij van tuinbouw te bevatten; terwijl rondom, onder de gaanderijen, de doelmatigste stalling voor het horenvee was bereid. Op de gaanderijen waren de plaatsen aangewezen voor de kleine werktuigen, de voortbrengselen van akkerbouw, zuivelbereiding enz.

Reeds tijdig werd door tusschenkomst der Fransche gezanten het programma voor de tentoonstelling van 1856 in de onderscheidene rijken van Europa verspreid en de uitnoodiging aan de gouvernementen gerigt, om ieder in hunne staten de landbouwers tot ruime inzendingen aan te sporen. Door de zorg van den Franschen minister en der consulaire agenten hier te lande werden al de bepalingen betreffende die tentoonstelling zooveel mogelijk alom bekend gemaakt. In de maand April dezes jaars werden heeren commissarissen des Konings in de onderscheidene provincien van ons rijk door het Ministerie van Binnenlandsche Zaken uitgenoodigd, om aan die wereldtentoonstelling bij de landbouwers de meeste bekendheid te geven.

De Hollandsche Maatschappij van Landbouw trachtte op nieuw de Nederlandsche landbouwers aan te zetten, om ruim naar die tentoonstelling in te zenden, en om, behalve vee, ook de voortbrengselen van den Nederlandschen bodem in den vreemde meer bekend te doen worden. — Die maatschappij deelde reeds in den loop van het jaar 1855 het programma bij eene menigte exemplaren, zoowel in het oorspronkelijke als vertaald, kosteloos uit aan alle maatschappijen en instellingen van landbouw in Nederland, met kennisgeving van al hetgeen in het werk was gesteld om het vervoer voor de inzenders gemakkelijk te maken; zij plaatste daarenboven in den herfst van 1855 een uittreksel van dat programma in hare Mededeelingen en Berigten en kondigde daarbij aan dat de secretaris weder even als den vorigen keer bereid was, zich te belasten met het opzigt over hetgeen uit Nederland zoude ingezonden worden.

Niet zonder vrucht bleven de door Frankrijk in het werk gestelde pogingen. Het bleek weldra, dat het zoo ruime paleis niet voldoende zoude zijn, om het aangekondigde horenvee te bevatten, zoodat men tot het opslaan van een nevengebouw (annexe) moest overgaan. De schapen en varkens, benevens de werktuigen voor den akkerbouw, moesten in smaakvolle en doelmatige tenten en loodsen, die in den omtrek van het paleis waren opgeslagen, gestald en geborgen worden. Voor het pluimvee, de geiten, bokken en andere zoogenaamde huisdieren was eene afzonderlijke plaats ingerigt, gelijk aan de prachtigste menagerie. Tot beproeving van de ingezonden werktuigen voor den akkerbouw bestond gelegenheid, en die werktuigen, welke daartoe door de commissie van beoordeeling waren aangewezen, werden naar het proefveld te Villiers, onder Neuilly, op één half uur afstands van de tentoonstelling, overgebragt, alwaar zich de noodige manschappen en paarden bevonden, om ze behoorlijk in werking te brengen; terwijl andere, voor geene verplaatsing vatbaar, op de plaats zelve beproefd werden.

Tijdiger dan in het vorige jaar, werden de verschillende gouvernementen door Frankrijk uitgenoodigd om commissarissen te benoemen, die zich met de regeling der inzending zouden belasten, en deskundigen, die, te zamen met andere, eene internationale jury zouden uitmaken, om het ingezondene te beoordeelen en aan het beste de uitgeloofde prijzen toe te kennen.

Om van wege Nederland als leden der jury op te treden, werden uitgenoodigd:

voor de runderen, de heer G. J. Hengeveld, rijks-veearts 1ste klasse, leeraar aan 's Rijks Veeartsenijschool te Utrecht;

voor het wolvee, de varkens enz., de heer I. G. J. van den Bosch, directeur van den Wilhelmina-polder, te Wilhelminadorp bij Goes;

voor de gereedschappen en werktuigen, de heer H. J. van Gennep, landbouwer en veehouder in den Zuidplas-polder bij Gouda;

voor de landbouw-voortbrengselen, mr. F. A. S. A. baron van Ittersum, landbouwer en veehouder op het Groot Oever bij Hattum.

Zij namen allen met de meeste bereidwilligheid en belangstelling, en zonder vooruitzigt op eenige schadeloosstelling voor reis- en verblijfkosten, die taak op zich, en bevonden zich ten bepaalden tijde te Parijs, om, in verschillende commissien verdeeld, hunne zoo moeijelijke werkzaamheden onafgebroken voort te zetten.

Uit de berigten dezer deskundigen ontleenen wij meerendeels hetgeen wij de eer zullen hebben aan Uwe Excellentie omtrent deze tentoonstelling, vooral wat Nederland betreft, mede te deelen.

Even als in het vorige jaar, was ook thans door het Fransche gouvernement bepaald, dat het vervoer van vee en goederen, bestemd voor de tentoonstelling, van de Fransche grenzen af, heen en terug, op 's rijks kosten zoude geschieden. Door het Belgische gouvernement en door de directie van de Nederlandsch-Belgische IJzeren-spoorweg-maatschappij werd weder, op aanzoek van de Hollandsche Maatschappij van Landbouw, daarvoor eene vrachtvermindering van 50% toegestaan. De Hollandsche en Rhijn-spoorwegen, hoewel daartoe even als in het vorige jaar aangezocht, hebben geene vermindering toegestaan. De Nederlandsche Regering verleende ook nu geene tegemoetkoming in de kosten van verzending, uitgezonderd de toezegging van teruggave der regten van uitvoer van het vee, dat weder van de tentoonstelling mogt teruggevoerd worden.

In Zuid- en Noordholland vereenigden zich dit jaar eenige voorname veehouders en voorstanders van den landbouw, om door vereenigde krachten den roem van het Hollandsche vee op de tentoonstelling te handhaven en om te trachten, dat niet weder de eerste prijzen, voor het Hollandsche veeras uitgeloofd, door vreemde inzenders zouden behaald worden. De pogingen dier vereenigingen werden met een gelukkigen uitslag bekroond, zoo als nader bij de opgaaf der toegekende prijzen blijken zal.

Wij zullen in dit ons verslag de orde van den catalogus volgen en beginnen met het

HORENVEE.

De commissie van beoordeeling (jury) voor het horenvee bestond uit vijftig leden. Aan het lid uit Nederland den heer G. J. Hengeveld viel de eer te beurt, door het Fransche gouvernement tot onder-voorzitter der commissie te worden benoemd. Deze commissie werd in drie sub-commissien verdeeld, aan welke de rassen werden aangewezen, die ieder te beoordeelen had. Aan onpartijdigheid bij de keuring, wat het vee uit Nederland betreft, valt niet te twijfelen, daar het Hollandsche vee, in de 1ste sectie gesteld, beoordeeld werd door eene sub-commissie, waarbij zich geen Nederlander bevond, en toen de commissarissen van wege Nederland zich tot het geven van de noodige informatien en inlichtingen bij die commissie vervoegden, werden zij daarbij niet toegelaten.

Den catalogus volgende, welke voor de rundveerassen alleen 81 bladzijden beslaat, merken wij op dat de volgende rassen ten toon gesteld waren:

ENGELSCH VEE.

Van het Durham-	ras	62 stieren,	68 koeijen,
» » Hereford-	»	2 »	2 »
» » Devon- en Sussex-	»	4 »	7 »
» » Alderney-	»	2 «	14 »
» » Ayrshire-	»	18 »	75 »
» » Angus-, Galloway-	»	13 »	23 »
» » West-Highland-	»	10 »	21 »
» » Kerry-	»	4 »	16 »
» » Schotsche en Iersche	»	1 »	4 »
te zamen		116 stieren,	230 koeijen.

Onder de verbeterde rassen komen, als de voornaamste, de Engelsche in aanmerking. Al die rassen, wier vormen onberispelijk waren, vertoonden als het ware één en hetzelfde type. Hetzij men de vormen zag van het Durham- of van het Angus-ras, van het Devon- of van het Ayrshire-, bij alle ontwaarde men den toeleg om een fijn beenstelsel te bekomen, met zooveel mogelijke aanvulling van vleesch en vet op die plaatsen van het ligchaam, waar men het gewoonlijk niet aantreft, en waardoor deze deelen eene fijne, schoone afronding bekomen. Waarschijnlijk ook is de Engelsche voedingswijze gunstiger voor de vetwording, dan voor de melkgeving.

Als volmaakt melkvee van schoonen en gelijkmatigen ligchaamsvorm, verdient bovenal het Ayrshire-ras genoemd te worden. Die soort van vee moest in den smaak vallen der veehouders op Nederlandschen grond, vooral op die plaatsen, waar men geen zwaar vee houden kan. Het is een uitmuntend ras, dat aanleg heeft voor vet en melk. Onder de ten toon gestelde koeijen waren er, die bijzonder groote uijers hadden, naar de maat van het dier. Zij zijn niet groot en komen eenigzins overeen met het kleine Groningsche ras. Evenzoo verdient het Alderney-ras, wat de melkgeving en den fijnen vorm betreft, alle aanbeveling.

ZWITSERSCH VEE.

Ras van Freiburg	6 stieren,	25 koeijen,
» » Bern.	13 »	32 »
» » Schwytz.	30 »	62 »
» » Midden-Zwitserland.	8 »	12 »
» » Oberhassli en Ober-Unterwald .	11 »	17 »
» » Pinzgau en Montafon	4 »	14 »
» » Ober-Innthal, Zillerthal en Dux.	5 »	17 »
te zamen	72 stieren,	179 koeijen.

De Zwitsersche koeijen, vooral van de Freiburgsche en Bernsche rassen, zijn schoone runderen, die in zich alles vereenigen wat men van het vee verwachten kan. Twijfelt men aan het mogelijke eener vereeniging van melkgevende eigenschappen met gelijktijdige vetwording, men kan zich bij deze heerlijke Zwitsersche rassen van de mogelijkheid daarvan overtuigen. Zij vereenigen in zich melkgeving in hooge mate en vleesch- en vetgroei tot even groot gewigt als de Durhammers. Het zijn krachtige, groote en zware rassen, met groote uijers, die bijna evenveel melk afscheiden als het Hollandsche ras, doch dit overtreffen door boter- en kaas-rijkheid. Bij vetmesting verkrijgen zij soms een gewigt van 1300 tot 1400 Nederlandsch pond.

OOSTENRIJKSCH VEE.

Ras van Murzthal, Hoog Stiermarken, Lavanthal en Wienerwald.	5 stieren,	16 koeijen,
» » Hongarije en Gallicie	2 »	5 »
» » Boheme en Moravie	4 »	17 »
Buffels	2 »	2 »
te zamen. . .	13 stieren,	40 koeijen,

MIDDEN-EUROPEESCH VEE.

Ras van Glane of Birkenfeld	4 stieren,	4 koeijen,
» » Voigtland (Saksen).	2 »	10 »
te zamen. . .	6 stieren,	14 koeijen

VEE UIT NOORDELIJK EUROPA.

Van Jutland.	2 stieren,	6 koeijen,
» Angeln of van Geest	2 »	6 »
» Holstein	1 »	7 »
» Breitenburg	2 »	5 »
Vreemde, niet bepaalde rassen	5 »	1 »
te zamen. . .	12 stieren,	25 koeijen.

Deze rassen, meerendeels uit de bergstreken en vlakten van Duitschland en Oostenrijk, bevatten enkele merkwaardige soorten, doch zijn alle kleiner en onaanzienlijker. Vele hebben in het oog loopende gebreken en leveren voor de veredeling of verbetering der veerassen weinig merkwaardigs op.

FRANSCH VEE.

Ras van Normandie.	27 stieren,	25 koeijen,
» » Vlaanderen.	15 »	19 »
» » Charolles	21 »	14 »
» » Gasçogne.	3 »	0 »
» » Garonne of Agen	8 »	4 »
» » Bazas.	3 »	1 »
» » Franche Comté	3 »	4 »
» » Limousin.	10 »	4 »
» » Salers Auvergne.	8 »	5 »
» » Parthenay	6 »	5 »
» » Bretagne.	16 »	32 »
Onderscheidene andere rassen. . . .	6 »	3 »
Ras van Durham.	29 »	20 »
» » Ayrshire	12 »	6 »
Hollandsch ras	6 »	6 »
Ongenoemde rassen.	2 »	10 »
Onderrassen uit kruising	23 »	43 »
te zamen. . .	198 stieren,	201 koeijen.

Bij deze fraaije inzending en bijna volledige verzameling der Fransche veerassen kunnen nog gevoegd worden de inzendingen van de Keizerlijke hoeve te Villeneuve, — die van de landbouw-instelling van St. Angeau, — die van de landbouwscholen te Grand Jouan, te Saulsaye, en van de Keizerlijke koehouderij te Pin, die alle, zoo als ligt te begrijpen is, van de beste exemplaren hadden ingezonden.

Frankrijk bezit uitmuntende veerassen, geheel gevormd naar den bodem en het klimaat. In de laatste jaren heeft men een toenemend streven naar verbetering en veredeling, door geheele invoering en door kruising, waargenomen. Naar ons oordeel is men aldaar op den goeden weg. Behalve de talrijke voorname, hoog geplaatste landeigenaren, houden zich vele landbouwscholen daarmede bezig. Deze allen beijverden zich om Frankrijk op de tentoonstelling waardiglijk te vertegenwoordigen en zijn daarin uitmuntend geslaagd.

Onder de echte Fransche rassen, die inwendig verbeterd waren, besloegen de Normandische en Charollezer rassen de voornaamste plaats. Het Normandische rund met zijne zwart gestreepte, vaalroode kleur, is een niet zeer fijn, groot, zwaar, krachtig en goed gevormd melkras, en schijnt meer aanleg te hebben tot vleeschgroei dan tot melkgeving. Het tweede genoemde of het Charollezer ras is een groot, zwaar, krachtig, regelmatig en fraai gevormd werkras, van eene melkwitte of roomkleur. De regelmatigheid van den ligchaamsbouw dezer Fransche dieren is voornamelijk toe te schrijven aan de zorg waarmede men ze verpleegt, en de naauwgezetheid die men bij de paring in acht neemt.

De gekruiste rassen of volbloeds, op Franschen bodem geboren, leverden ook uitmuntende exemplaren op. Vooral de Fransch-Engelsche en Fransch-Hollandsche waren schoon en verrieden dadelijk hunne afkomst, daar zij geheel of omtrent geleken op de oorspronkelijke rassen. Bij dit Fransch-Hollandsch ras ontdekte men terstond de zorg die men aan den ligchaamsbouw besteedde, en die bij de stieren regelmatiger en schooner was dan bij de echte (volbloed) Hollanders. De vierjarige koe van den heer Salmon was een schoon dier en geheel gelijkend op het fijne Groningsche ras.

HOLLANDSCH VEE.

Uit Nederland. . . .	7 stieren,	26 koeijen,
» Belgie en Frankrijk	7 »	16 »
te zamen . . .	14 stieren,	42 koeijen,

Het Hollandsche ras, evenzeer als het Zwitsersche onder de edele rassen op prijs gesteld, wordt veel ingevoerd, hetzij om zuiver aangefokt en in zich zelf verbeterd te worden, of om met het vee, dat men verbeteren wil, te worden gekruist. Het kan gerekend worden, als eene type, tot de onveredelde of constante rassen te behooren. Jaarlijks worden dan ook eene menigte stieren uit Holland naar Belgie, Frankrijk, Duitschland, Pruissen, zelfs tot naar Rusland gevoerd, om daar tot veredeling der rassen gebruikt te worden.

Wanneer men het Hollandsche rund, zoo als daarvan exemplaren op de tentoonstelling aanwezig waren, met het Durhamsche ras vergelijkt, dan is het onderscheid ook zoo groot niet. Het zijn dezelfde ligchaamsvormen, maar bij den Durhammer meer regelmatig; bij de Hollandsche koe zijn het meer die van een melkras. Wanneer men aan het Hollandsche ras hier te lande meer moeite en kosten besteedde, en zich meer toelegde op eene oordeelkundige veeteelt, dan zouden wij geen vreemd vee behoeven in te halen om het Hollandsche ras te verbeteren. Wij bezitten de bronnen voor eene verbeterde veeteelt in eigen boezem, en hebben die slechts aan te wenden en te ontwikkelen.

Het was alleen omdat de heeren J. D. Preuijt, van Geervliet, en P. M. Hoek, van Wateringen, beiden in ons land zeer beroemde veefokkers, meer zorg en kosten voor de verpleging en voeding der door hen ten toon gestelde koeijen hadden aangewend, dan gewoonlijk door de Hollandsche veehouders geschiedt, dat de eerste prijzen dit jaar aan hun vee werden toegekend. Die meerdere kosten worden ook naderhand wel vergoed door de hooge prijzen, die bedongen kunnen worden.

In den aanvang der tentoonstelling liet het zich aanzien, dat voor de bekroonde Hollandsche koeijen buitensporig hooge prijzen zouden zijn bedongen geworden, daar zich daarvoor vele koopers opdeden. Een ongelukkig rondgestrooid verzinsel, welligt uit wangunst voortgekomen, dat de longziekte zich bij de uit Holland aangebragte koeijen vertoond had, was oorzaak dat men later die buitensporige prijzen niet meer kon bedingen, hoezeer zij door Fransche, Oostenrijksche en andere fokkers voor aanzienlijke prijzen zijn aangekocht.

De Hollandsche veehouders moeten den heeren Preuijt en Hoek dank wijten voor de wijze, waarop zij op die wereldtentoonstelling te Parijs den roem van het Hollandsche rundveeras hebben helpen handhaven tegenover gevaarlijke mededingers. Vooral aan hen toch hebben wij het te danken, dat in dit jaar de eerste prijzen voor het Hollandsche vee aan de koeijen, uit Holland daar gebragt en door Nederlanders ten toon gesteld, zijn toegekend; terwijl zulks in het vorige jaar aan Fransche en Belgische inzenders te beurt moest vallen. — Mogten zes van de elf, voor Hollandsche koeijen uitgeloofde prijzen, en twee eervolle vermeldingen toegekend worden aan koeijen uit Holland aangebragt door Nederlandsche veehouders, van de zes prijzen voor Hollandsche stieren toegezegd zijn er slechts vier verleend. De eerste prijs werd behaald door eenen stier, door eenen Franschman gefokt en ingezonden, de tweede en derde door stieren van Belgen, en de vierde door eenen stier, uit Noordholland, door den heer C. de Goede ten toon gesteld. De Nederlandsche veehouders schijnen niet te letten op een goeden ligchaamsbouw van den stier, dien zij bij hunne koeijen gebruiken, en zich over het algemeen te vergenoegen, hunne koeijen te doen dekken, alleen om die bij de melk te houden, zonder de veredeling der veerassen in het oog te houden. De Engelschman, Franschman en Belg daarentegen houden den stier voor den stamvader, waardoor meerendeels de goede hoedanigheden worden overgebragt en overgeplaatst, en zoeken daarom naar voortreffelijke stieren, eer zij hun vee laten dekken. Wij hopen, dat ook de Nederlanders zulks bij hunne veefokkerij meer en meer zullen beoogen, en dat zij nu reeds tijdig, met het oog op de eerstvolgende tentoonstelling te Parijs, zich door bijzondere voeding en oppassing zullen beijveren, om het voor de opzending naar die tentoonstelling bestemde vee in zoodanigen staat te brengen, dat zij de mededinging van het Hollandsche, maar in Frankrijk en Belgie opgevoede vee zullen kunnen velhouden, zoodat de voor het Hollandsche ras uitgeloofde prijzen ook uitsluitend aan runderen, door Nederlanders gefokt en uit Nederland aangebragt zullen worden toegekend en deze niet door anderen overtroffen zullen worden.

Op de laatste tentoonstelling waren drie en dertig stuks runderen in-

gezonden door de volgende Nederlanders, die de aangeduide prijzen behaalden:

Stieren.

C. de Goede, van Purmerende, 4de prijs;
G. Groot, van Schermer;
J. Noome, uit de Beemster;
R. van Dijk, van Utrecht;
F. Brunt, van Bodegraven;
J. van der Wel, van Delft;
C. Avis Cz., van Westzaan.

Koeijen.

J. D. Preuijt, van Geervliet, 1ste prijs;
P. M. Hoek, van Wateringen, 2de prijs;
A. H. van Wickevoort Crommelin, van Haarlem, 3de prijs;
C. de Goede, van Purmerende, 6de prijs;
J. van der Wel, van Delft, 7de prijs;
W. K. van Gennep, van 's Gravenhage, 11de prijs;
J. van der Wel, van Delft, loffelijke vermelding;
G. Groot, van Schermer, loffelijke vermelding;
B. W. Wttewaal, van Leyden;
P. A. Pijnacker Herdijk, van Naaldwijk;
P. H. Taets van Amerongen, van Leyden;
J. Noome, uit de Beemster.

J. Lz. Romeijn, van Delft, was inzender van drie koeijen, en bovengenoemde J. van der Wel had nog elf koebeesten, waaronder eenige lakenvellers, ingezonden.

Aan Frans Kraak, vee-oppasser bij den heer J. D. Preuijt, te Geervliet, is eene zilveren medaille uitgereikt, benevens vijftig franken, omdat hij de koe, met den eersten prijs bekroond, had opgepast en verzorgd.

Als fokker eener koe, met den eersten of tweeden prijs bekroond, ontving de heer Breur te Geervliet, eene gouden medaille voor de koe van den heer Preuijt, en J. Goeman, in de Purmer, eene zilveren medaille voor de koe van den heer P. M. Hoek.

WOLVEE.

Waren er te Parijs onderscheidene rundveerassen vertegenwoordigd, de groote menigte schapen, uit de onderscheidene deelen van Europa daarhenen gezonden, leverden voor den schapenhouder een hoogst belangrijk schouwspel op.

Bij het programma was bepaald, dat er ter mededinging moest worden ingezonden op ieder nommer van het mannelijk geslacht één stuk, en van het vrouwelijke drie stuks, dus één ram en drie ooijen.

Men vond daar aanwezig, uit:

ENGELAND.				
Engelsch merino- of gekruist	9	rammen,		
Dishley-, nieuw Leycester- en daarbij komend	45	»	45	ooijen;
Cotswold- (kortwollige soort)	22	»	36	»
Southdown- (Zuidduins-)	30	»	33	»
Shropshire-ras	6	»	6	»
Hampshire- »	4	»	0	»
Cheviot- »	37	»	39	»
Black-Faced- (zwartkoppen-)	21	»	60	»
Hollandsch of Texelsch	12	»	21	» en 11 lammeren.
OOSTENRIJK.				
Merino-	24	rammen,	51	ooijen;
Electoraal-merino-	20	»	27	»
Merino-negretti-	23	»	27	»
Andere rassen	17	»	30	»
SAKSEN.				
Merino-	15	rammen,	27	ooijen;
HOLSTEIN.				
Polderschapen (masschras) drijflkudden . .	1	ram,	6	ooijen en 21 lammeren;
Andere vreemde rassen	10	rammen,	24	ooijen.
FRANKRIJK.				
Merino- of gekruist uit de bergstreken . .	36	rammen,	33	ooijen;
» » » » » vlakten . . .	51	»	45	»
Vreemde rassen met lange wol	14	»	12	»
» » kortwollige	29	»	9	»
Verschillende Fransche rassen	18	»	12	»
Rassen door kruising ontstaan	51	»	42	»
Buiten mededinging waren nog ingezonden:				
van de Keizerlijke schapenhoederij te Rambouillet	15	»	25	»
van de Keizerlijke schapenhoederij te Gevrolles	5	»	5	»
van de Keizerlijke veeartsenijschool te Alfort.	1	»	5	»
van de Keizerlijke schapenhoederij te Montcavrel	7	»	10	»
alzoo te zamen . .	518	rammen,	630	ooijen en 32 lammeren.

Van de vele soorten merino-schapen schenen de voortreffelijkste dieren tegenwoordig te zijn, en men kon een behoorlijk overzigt verkrijgen van alles wat de krimpwol betreft. De meerderheid der Saksische en Silezische kudden bleef ook hier haren alouden roem handhaven. Zeer opmerkelijk waren ook op deze tentoonstelling de electoraal-merinoschapen van de koninklijke Wurtembergsche domeinen, die, in tegenstelling van de gewone behandeling, altijd in de open lucht gehouden worden. De merino van Möglin waren ook zeer bezienswaardig, vooral ook omdat deze afstammelingen zijn van de kudde van den beroemden Thaer, wiens verdienstelijke geschriften in het vak van landbouw alom verspreid en bekend zijn. De Holsteinsche polderschapen behooren tot de grootste soort en hebben het eigenaardige van drie tot vijf lammeren te werpen, waardoor ze in de rijke poldergronden van Holstein voordeelig geacht worden. Wat overigens de wol betreft, schijnen zij niet zeer aanbevelenswaardig te zijn, zoo als ook het geval is met het zeer groote Bergamo-schaap uit Zwitserland ingezonden. De Fransche merino-schapen zijn alle, zonder uitzondering, afkomstig van de voortreffelijke volbloed merino-kudde van Rambouillet, die door Lodewijk XVI in het jaar 1786 is ingevoerd geworden en van dat tijdstip af aan tot nu toe geheel zuiver is gehouden, zonder inmenging van eenig ander of vreemd bloed. Van daar de roem, dien de keizerlijke kudde van Rambouillet zoo welverdiend behoudt.

Sedert lang hebben vele bekwame schapenhouders getracht de wolhoeveelheid te vermeerderen, zelfs met opoffering der grootst mogelijke fijnheid, en in de laatste tijden heeft men ook getracht de geschiktheid tot vetwording te verbeteren.

Men kan met gerustheid betuigen, dat op de tentoonstelling zeer verdienstelijke uitkomsten daarvan aanwezig waren. Bij de kruising met langwollige en andere schapenrassen bleek het, dat de heer Pluchet, te Trappes; eene bepaalde verscheidenheid had weten te verkrijgen. Moeijelijk is het overigens, in bijzonderheden te treden ten aanzien der meerdere of mindere verdiensten van het schapenras dat ten toon gesteld was, of om bepaald aan te wijzen, welke rigting de ondervinding later als de beste zal doen oordeelen. De tijd, dien men tot dusver in Frankrijk besteed heeft aan de veredeling der langwollige schapenrassen, is daar ook betrekkelijk te kort voor. Het geheel gaf meer den indruk van pogingen in verschillende rigtingen genomen, dan van een bepaald resultaat.

Onder de gekruiste rassen vond men toch nog eenige dieren van een als het ware op zich zelf staand ras, Barbarin genaamd, dat, hoewel oogenschijnlijk van weinig waarde, toch, zoo als men zeide, eene onbegrijpelijke hardheid bezit, en leven kan waar geen ander schaap het kan uithouden. Zij moeten afkomstig zijn uit den Moorschen tijd en door de Mooren overgebragt zijn; zij schijnen alzoo een overblijfsel te wezen van de oudste oorspronkelijke schapenrassen.

Hoewel Nederland ook onderscheidene schapenrassen had kunnen ten toon stellen, zijn alleen eenige exemplaren van het Texelsche en Hollandsche ras ingezonden. Deze schapen hebben door hunne gestalte en door hunne zware vachten de aandacht van velen tot zich getrokken; zij werden dan ook de voor de Hollandsche rassen uitgeloofde prijzen ten volle waardig geoordeeld. Dat de verkoop dezer schapen niet zoo gelukkig uitgevallen is als men zich voor 's lands had voorgesteld, moet eerder aan bijkomende omstandigheden worden toegeschreven, dan wel aan de waarde, daaraan gehecht.

Van de Hollandsche of Texelsche schapen uit Nederland ten toon gesteld, waren de inzenders en de bekrooningen als volgt:

Rammen.

H. de Goede, Purmerende, 1ste prijs;
J. Lz. Romeijn, Delft, 2de prijs;
J. Herrewijn, Aarlanderveen, 3de prijs;
G. Groot, Schermer, 4de prijs;
H. Hoeufft van Velsen, Amsterdam, 5de prijs;
C. de Goede, Purmerende;
J. Noome, Beemster;
A. Herrewijn, Bodegraven;
J. Lz. Romeijn, Delft;
J. A. van Hardenbroek, Utrecht.

Ooijen.

H. de Goede, Purmerende, 1ste prijs;
J. Noome, Beemster, 2de prijs;
J. Herrewijn, Aarlanderveen, 3de prijs;
C. de Goede, Purmerende;
G. Groot, Schermer;
A. Herrewijn, Bodegraven;
H. Mijttewaal, Utrecht.

Bovendien zijn aan den heer Keijzer, te Texel, uitgereikt twee gouden medailles, als fokker der met de 1ste prijzen bekroonde ram en ooijen van den heer H. de Goede, en verkreeg de heer Brans, mede te Texel, als fokker van den met den 4den prijs bekroonden ram van den heer G. Groot uit Schermer, eene bronzen medaille.

VARKENS.

Behalve Engelsche en Fransche varken-rassen waren er op de tentoonstelling dit jaar weinig aanwezig, en mogt men daaronder niet zulke bijzondere exemplaren opmerken, als in het voorgaande jaar.

Hoewel ook de Hollandsche varken-soorten gevraagd zijn, waren er uit Nederland geene inzendingen. Alleen zag men de volgende:

ENGELSCHE, SCHOTSCHE OF IERSCHE RASSEN.

Groote soort, 6 beeren en 11 zeugen;
Kleine soort, 24 beeren en 31 zeugen.

OOSTENRIJKSCHE.

Ras van Szalonta, 1 beer en 2 zeugen;
» » Mangalicza, 5 beeren en 2 zeugen.

FRANSCHE.

Zuiver inlandsche soort, 11 beeren en 6 zeugen;
Vreemde of gekruiste soort, 30 beeren en 36 zeugen.

De Engelsche, vooral de kleinere soorten, munten uit door spoedige vetwording en zijn daarom in Engeland zeer gezocht. De grootere soorten, waaronder zich bevinden die wel met de Hollandsche soort in maat gelijkgesteld kunnen worden, schijnen ook voor eene spoedige vetwording vatbaar te zijn, en worden voor de kruising met andere rassen zeer aanbevolen.

Het Oostenrijksche Mangalicza-ras wordt voor het verbruik in Berlijn en Hamburg zeer gezocht. Op drie- tot vierjarigen leeftijd worden zij tot een gewigt van 280 tot 330 Nederlandsch pond gebragt.

Mogten de Zwitsersche runderen de bewondering tot zich trekken, dit viel het Zwitsersche varkenras niet te beurt. Van de uitgeloofde prijzen werd alleen één prijs aan eene zeug van het Zwitsersche ras toegekend.

Van zuiver Fransche soorten waren schoone varkens aanwezig. Van de kleinere soorten schenen vele afkomstig te zijn van kruising met Engelsche, vooral met de kleinere Engelsche soort.

BOKKEN EN GEITEN.

Ook de *bokken* en *geiten* werden te Parijs op de tentoonstelling waardiglijk vertegenwoordigd Onderscheidene soorten waren daarvan aanwezig, als: Angora, Thibet, Abyssinie, Opper-Egypte en andere.

Acht *bokken* waren daar tegenwoordig, waarvan zes door Franschen en twee door Belgen ingezonden waren.

Achttien was het getal *geiten*; daarvan waren er zeven uit Zwitserland aangebragt, die dan ook vier van de vijf toegekende prijzen waardig

geschat werden, zoodat zij den roem van het Zwitsersche geitenras zervol handhaafden.

KONIJNEN.

Mogt men weinige jaren geleden in Nederland in de konijnenteelt eenen schat meenen te vinden, hebben velen dien schat vruchteloos daarin gezocht, en beklagen zich nog de meesten daaraan tijd, moeite en geld ten koste te hebben gelegd, zoodat die groote fokkerijen allerwege verdwenen zijn, in Frankrijk en Belgie schijnt die teelt steeds met voldoenden uitslag voortgezet te worden.

Omtrent vijftig nommers waren er ingezonden van verschillende rassen, waaronder Russische, Engelsche en Belgische van onderscheiden ouderdom. Sommige waren er, die door buitengewone maat, gewigt en kleur waarlijk bewonderenswaardig schenen, aan welke dan ook de uitgeloofde prijzen werden toegekend.

Behalve de door ons genoemde viervoetige dieren, waren er nog eenige uitheemsche tot opluistering der tentoonstelling ingezonden, als: *zebus*, *lama's*, *herten* en dergelijke, die in eene afzonderlijke afheining geplaatst waren, niet verre van het pluimgedierte.

PLUIMGEDIERTE.

Hebben wij van de onderscheidene veerassen op de tentoonstelling aanwezig gewag gemaakt, zoo blijft ons nog overig het pluimgedierte te behandelen, waarvan ook eene groote verscheidenheid was ingezonden, en waartoe ook door Nederlandsche inzenders was bijgedragen.

Iedere inzending van pluimgedierte moest bestaan uit minstens één haan en twee hennen; daarvoor waren afzonderlijke hokken te zamen gesteld. Het geheel, met bloemen en gewassen, benevens eene springfontein opgesierd, leverde eene wel aangelegde menagerie.

Van pluimgedierte hadden vijfdhalf honderd inzendingen plaats gehad, bestaande in de onderscheidene soorten, als:

Cochin-China,	gele	44	inzendingen;
»	witte	28	»
»	zwarte	5	»
»	bruine	8	»
»	zonder bepaalde kleur	5	»
Dorking		24	»
Bredasche		7	»
Brahma-Poutra		24	»
Spaansche		4	»
Vechthunen		5	»
Hamburger soort		14	»
Hollandsche soort		8	»
Russische soort		11	»
Poolsche soort		23	»
Houdan-soort		2	»
Soort van Mans		11	»
Normandische		8	»
Bantamsche en krieltjes		20	»
Onderscheidene niet genoemde		34	»
Kalkoenen		13	»
Ganzen in soorten		15	»
Eenden in soorten		40	»
Duiven in soorten		69	»
Faisanten, goud- en zilverlakensche		31	»
Paauwen, poulepintaden enz.		10	»

Bij het programma was de Bredasche kippensoort gevraagd en door inzendingen uit Breda, Bergen-op-Zoom en Hoogstraten waren, zoo wij vermeenden, de zoo wijd beroemde echte kapoenen- en poularden-soorten op de tentoonstelling te Parijs behoorlijk vertegenwoordigd. De jury evenwel schijnt daarmede niet te hebben ingestemd; althans aan die soort heeft geene bekrooning mogen te beurt vallen. Ja zelfs waren er, die beweerden dat de gevraagde soort niet was ingezonden. Men kan daaruit ter eere der Noordbrabantsche kippenmesterij afleiden wat de kunst vermag. Want bekend is het dat de Bredasche kapoenen en poularden meermalen goed aangerigte tafels in Frankrijk versieren, en daar zeer gezocht zijn: doch zij worden dan niet anders daarheen gezonden, dan in den vetgemesten staat, geslagt en ontdaan van hunne vederen, zoodat men zich dan moeijelijk kan voorstellen dat zij behooren tot eene niet bijzonder groote kippensoort.

Van pluimgedierte waren inzenders uit Nederland, en werden met prijzen bekroond, de volgende, als:

J. Herrewijn, Aarlanderveen, 3de prijs;
J. Noome, Beemster, 4de prijs;
J. van Dam, Zwammerdam;
J. van der Wel, Delft;
D. R. Gevers Deijnoot, Rotterdam.

VISCHFOKKERIJ.

In het midden van het tentoonstellings-gebouw, alwaar de bloemen, heesters, groenten en vruchten waren ten toon gesteld, had men drie groote fraaije fonteinen opgerigt, welke niet alleen strekten tot opsiering, of om door hare hooge waterstralen de atmospheer te verfrisschen, maar ook bestemd waren om de producten der kunstmatige vischteelt te bevatten. De bassins dier fonteinen waren afgedeeld in verschillende vakken, en daarin bewogen zich de onderscheidene vischsoorten, afkomstig van de inrigtingen tot kunstmatige vischfokkerij in het Bois de Boulogne en te Huningen. Men zag daar visschen van allerlei grootte gezellig rondzwemmen; er waren er van $1/2$ el lang, ook kleinere exemplaren, tot de kleinste toe. Fleschen met visch-eijeren of kuit waren daar ook aanwezig.

Het is ligt na te gaan, dat de voortbrengselen van dezen nieuwen tak van nijverheid, nog slechts sedert eenige weinige jaren beoefend, de algemeene aandacht trokken, welke de aanwezige producten dan ook ten volle verdienden. Zij leverden het bewijs op, dat de Franschen het daarin tot eene aanzienlijke hoogte hebben gebragt, en dat het te verwachten is dat de kunstmatige vischteelt zal kunnen strekken om die wateren, waarin nog maar weinig visch is, op nieuw te bevolken.

WERKTUIGEN.

Hadden de onderscheidene staten gehoor gegeven aan de roepstem uit Frankrijk, om haar vee en pluimgedierte te Parijs ten toon te stellen, met niet minder ijver was er door menigte fabrikanten en andere werktuigmakers, ja zelfs door landbouwers, een tal van werktuigen voor akkerbouw en allerhande landbouwbedrijven naar Parijs gezonden. De afgeheinde ruimte rondom het paleis der tentoonstelling in de Champs Elysées was schier niet groot genoeg, om alleen die werktuigen, welke voor den akkerbouw geschikt waren, te kunnen bevatten. Overdekte tenten bevatteden de ploegen, dorschwerktuigen en andere van grooten omvang, terwijl de kleinere en handwerktuigen op de gaanderij in het gebouw geplaatst waren. De verschillende bogen waren daartoe genommerd, en aan iedere natie was daar haar nommer aangewezen.

Nederland moest zijne werktuigen plaatsen tusschen nº. 85 en 86. Door de commissie voor de tentoonstelling waren de werktuigen in klassen verdeeld. Eene onnoembare menigte werktuigen bedekte den grond. Voor sommige werktuigen van grooten omvang werden door de inzenders gemetselde opstallen gebouwd. Moeite en kosten werden daar niet ontzien, om de werktuigen in behoorlijke werking te brengen.

Niet genoeg was het dat men de werktuigen boven den grond ten toon stelde, onderscheidene draineerstelsels werden daar met de meeste zorg ingegraven en als het ware in niet overdekte loopgraven vertoond. De door geheel Frankrijk door zijn stelsel van drooglegging bekende marquis de Bryas, die op de wereldtentoonstelling van nijverheid te Parijs reeds in het vorige jaar aan al de toeschouwers zijne toestellen en de wijze van drooggleggen zijner landerijen, benevens zijne plannen en kaarten, met onbegrijpelijk veel geduld had aangetoond en uitgelegd, was ook nu weder onuitputtelijk in zijne uitlegging en in het uitreiken van zijne boekwerkjes aan de bezoekers. Onderscheidene hydraulische toestellen waren door hunne uitvinders opgesteld en werden door hen in werking gebragt. Zoo als wij reeds vroeger hebben medegedeeld, was van regeringswege gezorgd dat er een behoorlijk veld beschikbaar was, waar de werktuigen voor den akkerbouw beproefd konden worden. De aanhoudende regens en het verder hoogst ongunstige weder, tijdens de dagen voor de proefneming bestemd, maakten echter dat de werking dier werktuigen niet dan zeer onvolledig kon worden nagegaan; ja zelfs dat sommige niet konden beoordeeld worden. Ook de beproeving van die voor het maaijen der granen werd uitgesteld tot het daartoe meer geschikte jaargetijde. Wij hebben echter niet vernomen of die beproeving later is geschied.

De commissie van beoordeeling voor de werktuigen bestond uit 29 leden, uit de onderscheidene rijken van Europa te zamen gekomen en meerendeels uit mannen, wier kunde bekend was en die zelven ook werktuigen onder hun beheer hadden. Deze jury verdeelde zich in zeven afdeelingen, zoo als men ook de werktuigen in zeven afdeelingen gebragt had, terwijl iedere afdeeling haren eigen voorzitter en secretaris had.

Vooral dit gedeelte der tentoonstelling was van het uiterste belang. Wij wagen het niet, aan Uwe Excellentie eene beschrijving te geven van de tallooze werktuigen daar aanwezig. Uit de meeste rijken van Europa waren de nuttigste en nieuwste uitvindingen ten toon gesteld; eene menigte werd door stoom in beweging gebragt; andere door paarden.

Vooral voor de bewoners van ons vaderland, alwaar nog zoo weinig landbouwwerktuigen worden aangetroffen, was het van het uiterste belang, eene gelegenheid te hebben om te kunnen gadeslaan hoe verre het menschelijk vernuft het gebragt heeft in de vervaardiging van nuttige werktuigen, alle gegrond op het beginsel dat het vooral voor den landbouw van groot belang is, om door besparing van handenarbeid tijd te winnen. Dit is hetgeen waarop men zich in andere landen vooral toelegt. In Engeland bijv., alwaar vele groote landbezitters met aanzienlijke kapitalen gevonden worden, ontziet men geene kosten om op het gebied der landbouwwerktuigen de meest mogelijke volmaaktheid te bereiken, alles met het oog op het vermelde beginsel. In Engeland, Frankrijk en andere landen bestaat onder de vervaardigers van landbouwwerktuigen een gelukkige naijver, ten gevolge waarvan zij moeite noch kosten ontzien om verbeteringen uit te denken en aan te brengen. Geheel anders is het daarmede in ons Vaderland gesteld; behalve dat het vak der werktuigen hier nog niet dien graad van volkomenheid heeft bereikt van andere landen, vinden kostbare werktuigen hier minder aftrek. De fabrikanten worden niet aangemoedigd, om zich op het maken van groote werktuigen toe te leggen, omdat de kosten en moeiten, daaraan besteed, zelden vergoed worden.

Op de tentoonstelling te Parijs werden vele werktuigen aangekocht, zoowel door Franschen als vreemden. Vele werden aangekocht door landbouw-vereenigingen, andere voor rekening van onderscheidene gouvernementen; door Nederlanders werden ook, voor eigene rekening, enkele werktuigen aangekocht.

Wij veroorloven ons hier alleen aan te stippen het getal werktuigen uit ieder Rijk afzonderlijk naar Parijs ingezonden, als:

Engeland	339	nommers;
Schotland	13	»
Ierland	50	»
Oostenrijk	6	»
Belgie	86	»
Denemarken	50	»
Holstein	5	»
de Romeinsche Staat	2	»
de Vereenigde Staten	7	»
Groot-hertogdom Luxemburg	51	»
» Hessen	1	»
Pruissen	1	»
Saksen	5	»
Zwitserland	36	»
Wurtemberg	4	»
Frankrijk	1448	»
Nederland	30	»
te zamen	2134	nommers.

Nederland was karig in inzending van werktuigen. Op de meeste landbouw-tentoonstellingen, die in Nederland gehouden werden, hebben inzendingen van werktuigen plaats gehad, welke veel belangrijker zijn voorgekomen, dan die naar Parijs gezonden zijn. Wij veronderstellen dat de Nederlanders hebben opgezien tegen de kosten van verzending heen en terug. In andere rijken hebben de inzenders van regeringswege daartoe belangrijke ondersteuning ontvangen.

De inzendingen uit Nederland waren de volgende:

Hollandsche Maatschappij van Landbouw,	2de prijs,	verzameling van spitschoppen bij de afdeelingen der maatschappij in gebruik;
Bergen van Itersum, te Hattem,	4de prijs,	zaaikruiwagen, verbeterd model;
J. Herrewijn, te Aarlanderveen,	4de prijs,	twee kaaspersen;
P. H. Six, te 's Graveland,	loffelijke melding,	weidesleep;
W. Jenken, te Utrecht,	loffelijke melding,	verzameling handgereedschappen;
W. Jenken, te Utrecht,		stroosnijbank en ploeg;
J. van Dam, te Zwammerdam,		kaaspers;
J. Herrewijn, te Aarlanderveen,		zinken en houten kaasvaten;
Messchaert en Zoon, te Hoorn,		vijf en dertig kaaskoppen;
van Brummelen en Mulder, te Utrecht,		Stichtsche ploeg;
D. R. Gevers Deijnoot, te Rotterdam,		juk en emmers met koperen beslag, en zaaihorens.

VOORTBRENGSELEN.

Bij het programma voor de tentoonstelling waren afzonderlijke prijzen uitgeloofd voor vee, pluimgedierte en werktuigen; er waren, zoo als wij vroeger mededeelden, afzonderlijke veerassen en bepaalde soorten van werktuigen gevraagd. Bij de voortbrengselen had zulks niet plaats. Alleen was er bepaald, dat op de tentoonstelling zouden worden toegelaten: landbouw-voortbrengselen van allerlei aard en bestemming, van Franschen en vreemden oorsprong, als: koren, zaden, knol- en wortelgewassen, voedergewassen; planten geschikt voor de nijverheid, voor touwwerken en lijnwaden, voor verwerij als anderzins; groenten, vruchten van allerlei aard, enz.; wol, vederen, dons, zijde, boter, kaas, honig, was, suiker, droessem, wijn, gedistilleerde voortbrengselen, ingelegde of gedroogde groenten en vruchten of andere voedingsmiddelen; plantsoenkwekerij enz. enz.; gelijk mede, dat gouden, zilveren en bronzen medailles zouden worden uitgereikt aan de inzenders van landbouw-voortbrengselen, waarvan de deugdelijkheid bewezen was.

Hoezeer nu bijna alle landen zich beijverd hadden, het een of ander in te zenden, zoo moet erkend worden, dat wat de ten toon gestelde voortbrengselen betrof, deze in vergelijking tot andere inzendingen wel voorzeker het minst belangrijke gedeelte van de tentoonstelling uitmaakten, en vrij wat schooner voortbrengselen hadden kunnen bijeengebragt worden.

Uit onderscheidene staten of rijken waren als het ware alleen eenige monsters of kleine verzamelingen, sommige uit kabinetten afkomstig, ingezonden, die op zich zelf genomen geene waarde hadden, en waaruit niet het minste kon worden afgeleid. De eene helft der gaanderij van het Nijverheids-paleis was bestemd voor de voortbrengselen van vreemden oorsprong, de andere moest de Fransche producten bevatten. Voor elk rijk was door de commissie eene bepaalde plaats aangewezen. Nederland was geplaatst bij kolom n°. 86, tusschen de Romeinsche Staten en Sicilie. Van bijna alle rijken waren voortbrengselen ingezonden.

Engeland	telde	18 nommers, meerendeels koren, zaden en schapenvachten:
Schotland	»	70 nommers, koren, schapenvachten, gras- en knolzaden;
Ierland	»	32 nommers, beetwortelen, knolgewassen, halmgewassen, vlas en zaden, gedistilleerd, boter en kaas;
Oostenrijk	»	9 nommers, onder van [illegible] zijden spek, pelzen van schapenvachten [illegible];
Beijeren	»	40 nommers, meerendeels halmgewassen en veldvruchten;
Belgie	»	20 nommers, maïs, hooi, hop, veldvruchten, boter en kaas;
Denemarken	»	84 nommers, korensoorten, gezouten vleesch, spek, schapenvachten, boter en kaassoorten;
Spanje	»	10 nommers, monsters zaden, wijnen, oliën, azijn, hout en kurksoorten;
Romeinsche Staten	telden	6 nommers, monsters zaden, boonen en hennep;
Sardinie	telde	4 nommers, verzameling zaden, oranjewijn en oranje-azijn, Sardinische guano of uitwerpsels van vleermuizen;
Vereenigde Staten van Amerika	telden	46 nommers, monstertjes katoen, rijst, oliën, houtsoorten en snuiftabak;
Groot-hertogdom Baden	telde	1 nommer, tabaksbladeren van vreemdsoortigen tabak (nicotiana macrophylla);
Mexico	»	50 nommers, monstertjes houtsoorten en eenige opgezette vogels;
Pruissen	»	6 nommers, vlassoorten, koren en moeszaden;
Saksen	»	12 nommers, schapenvachten en aardappelsoorten;
Sicilie	»	62 nommers, koren-, erwten- en boonensoorten, gedroogde vruchten, wijnen, likeuren, boter en kaas;
Zwitserland	»	72 nommers, rogge- en hooisoorten, kirschwasser, wijn, honig, melk, boter en kaas;
Turkije	zond eene	verzameling zaden en veldvruchten;
Frankrijk	telde	4000 nommers ruim, van alle mogelijke voortbrengselen, van wijn, groenten, halmvruchten, boter, kaas, enz. enz.;
Nederland	»	52 nommers, van onderscheidene voortbrengselen, als: tabak, korensoorten, meekrap, erwten- en boonen-soorten, gedroogde groenten, gerookt vleesch en ham, boter en kaas.

Uit Nederland waren inzenders en bekroonden:

D. R. Gevers Deijnoot, te Rotterdam,	gouden medaille,	erwten- en boonen-soorten, voedergewassen, aardappelsoorten, boter en zoetemelksche kaas;
A. Cremer, te Heteren,	gouden medaille,	tabaksoorten;
P. J. Goeman, te Purmerende,	zilveren medaille,	Edamsche kaas;
P. Stuijt Jansz., te Purmerende,	zilveren medaille,	Edamsche kaas;
J. van Dam, te Zwammerdam,	zilveren medaille,	Goudsche Derby-kaas
Fleurard en v. Hoijtema, te Culemborg,	zilveren medaille	gedroogde en samengeperste groenten;
P. H. Six, te 's Graveland,	zilveren medaille,	boekweit;
B. W. Wttewaall, te Leyden,	zilveren medaille,	granen en voortbrengselen uit den Haarlemmermeerpolder;
F. Brunt, te Bodegraven,	bronzen medaille,	Goudsche Derby-kaas en weiboter;
A. Herrewijn, te Bodegraven,	bronzen medaille,	komijn-kaas en boter;
J. Noome, te Beemster,	bronzen medaille,	Edamsche kaas;
J. Herrewijn, te Aarlanderveen,	bronzen medaille,	verzameling Hollandsche kaassoorten, gerookt vleesch en ham, ingelegde groenten en lebbe.

Buiten de inzending van voortbrengselen waren er uit Belgie, Denemarken en Frankrijk een aantal plantteekeningen, kaarten, voorstellingen en landbouwwerken ingezonden, die ook afzonderlijk zijn ten toon gesteld.

Moeijelijk zoude het ons zijn eene vergelijking te maken tusschen de verschillende inzendingen van voortbrengselen van den grond uit de onderscheidene rijken.

De voornaamste inzending van Nederland was een wereldbekende product, de *Hollandsche kaas*. Nederland heeft daarbij eenen [illegible] beter gehandhaafd.

Uit negen verschillende rijken werd *boter* en *kaas* ingezonden, als uit:

Schotland, kaas door 1 inzender;
Ierland, door 2 boter en kaas;
Denemarken met Holstein en Sleeswijk, door 23 boter en kaas;
Zwitserland, door 15 boter en kaas;
Frankrijk, door 71 boter en kaas;
Algerie, door 13 boter en kaas;
Belgie, door 1 boter en kaas;
Sicilie, door 1 kaas;
Nederland, door 8 boter en kaas.

Uit andere landen waren andere producten, maar geen kaas of boter ingezonden. Volgens bevinding van de jury is er over 't algemeen uit geen land betere boter en kaas ten toon gesteld, dan uit Nederland. Het is ons ook gebleken dat van de Hollandsche kaassoorten de Edamsche roodkorstjes, te Parijs bekend onder den naam van *têtes de maures*, daar meerendeels in den handel zijn, terwijl de zoetemelksche of Goudsche kaas minder bekend schijnt te zijn, en dat aan deze kaassoort, om haren zoeten smaak en geur, door de Franschen de voorkeur schijnt gegeven te worden boven de Zwitsersche en Engelsche soorten. Deze kaas werd op de tentoonstelling dan ook met graagte gezocht.

Wij twijfelen geenszins of wanneer onze Hollandsche kaasmakers zich beijveren om op eene volgende tentoonstelling van hunne beste producten te zenden, onder eene billijke prijsbepaling, die kaasen zoo daartoe bij tijds de noodige maatregelen genomen worden, een steeds gewenschten aftrek zullen vinden. Reeds dit jaar zijn er vele daar gebleven en bijna alle werden tijdens de tentoonstelling verkocht.

Op den 10den Junij 1856 zijn door den minister van landbouw, koophandel en nijverheid, na eene sierlijke voorafspraak, opgenomen in den *Moniteur Universel* van 11 Junij 1856, n°. 163, aan de bekroonden de gouden medailles plegtig uitgereikt. Hiertoe was een gedeelte der gaanderij in het tentoonstellingsgebouw op eene smaakvolle wijze in gereedheid gebragt. De uitreiking had plaats in tegenwoordigheid van de vreemde commissarissen, de leden der jury en eene groote menigte genoodigden.

Er was oorspronkelijk bepaald, dat alle medailles bij die gelegenheid uitgereikt zouden worden, maar uit hoofde van het ontzettend groot aantal, is daarin in zoo verre verandering gebragt, dat alleen de gouden medailles of eerste prijzen door den Minister uitgereikt zijn geworden, en dat de zilveren en bronzen medailles en de toegekende geldsommen op de volgende dagen door de bekroonden aan de verschillende bureaux moesten worden afgehaald.

Vóór den aanvang dezer plegtigheid werd door genoemden minister aan ieder der commissarissen en leden van de jury, tot aandenken aan de tentoonstelling, ter hand gesteld een doosje, bevattende een exemplaar van de gouden, zilveren en bronzen medailles, welke uitgereikt zouden worden.

Wij vleijen ons door het vorenstaande eenigermate aan het verlangen van Uwe Excellentie te hebben voldaan, om namelijk een officieel verslag Uwe Excellentie mede te deelen, wat al aan de vervulling onzer betrekking verbonden geweest is.

Daar wij, ter bevordering eener ruime inzending, ons belast hadden met het vervoer van het vee, en de verzending heen en terug der werktuigen en voortbrengselen, hebben er reeds bij tijds vele maatregelen genomen moeten worden, om dit met goede orde en zorg te bewerkstelligen.

Op aanvraag der Fransche regering om eenigen tijd vóór de opening der tentoonstelling naar Parijs te komen, is de eerstondergeteekende reeds op den 18den Mei derwaarts vertrokken, en heeft hij te Parijs menig onderhoud met de Fransche commissarissen moeten houden over de plaatsing der inzendingen uit Nederland en over de voorbereiding tot den ontvang van een en ander.

Op 20 Mei zijn de werktuigen en voortbrengselen uit Rotterdam verzonden, en op 24 Mei is de tweede ondergeteekende, na het vee en pluimgedierte te Rotterdam in ontvang genomen te hebben, met de noodige oppassers vertrokken naar den Moerdijk, alwaar zij door dezen, in den vroegen morgen van 25 Mei, geladen zijn in wagens van de Hollandsche Belgische spoorweg-maatschappij, waarmede zij regtstreeks onder zijn geleide naar Parijs zijn vervoerd.

Op den 26sten Mei kwam hij des morgens ten 9 ure met die bezending, zonder veel tegenspoed ondervonden te hebben, aldaar aan; na de vervulling van talooze formaliteiten, werd het vee nog dien zelfden

dag vervoerd naar het gebouw der tentoonstelling, waar het des avonds, vóór het invallen van de duisternis, geplaatst was.

De volgende dagen zijn van 's morgens vroeg tot 's avonds laat besteed aan de bezorging van dat vee, het vervoer van de werktuigen en voortbrengselen van het station van den spoorweg te Parijs naar het tentoonstellings-gebouw, waarmede veel omslag gepaard ging. De ontpakking, plaatsing en schikking van een en ander vereischte meerdere moeite en zorg dan men oppervlakkig zich wel zoude voorstellen; omdat de inzendingen uit Nederland op zeven verschillende punten van het tentoonstellings-gebouw, of op het plein daarnevens, geplaatst moesten worden.

Toen de tentoonstelling geopend was, hebben wij ons op den duur bij de Nederlandsche producten, werktuigen en dieren opgehouden, om aan de bezoekers de noodige inlichtingen te geven, den inzenders ten dienste te staan en te zorgen voor den verkoop van een en ander.

Later hebben wij de meeste toegekende prijzen, voor de bekroonden, in ontvang genomen en, toen de tentoonstelling (welke vijf dagen langer geopend is gebleven dan aanvankelijk bepaald was) gesloten was, moeten zorgen voor de inpakking en terugzending, waarmede wij gereed gekomen zijn op 18 Junij, den dag waarop wij Parijs dan ook weder hebben verlaten.

Wij mogen het niet ontveinzen, dat aan de vervulling van onze taak te Parijs vele moeijelijkheden verbonden geweest zijn. Wij waren verstoken van alle hulp en ondersteuning; dikwijls zijn wij verpligt geweest zelven de handen aan het werk te slaan, ten einde te zorgen, dat de Nederlandsche inzendingen zich met eere zouden vertoonen en dat alles bij tijds gereed zoude zijn.

Daar wij ons overtuigd houden dat zoodanige tentoonstellingen van groot nut kunnen zijn, niet alleen voor de natie bij welke zij gehouden worden, maar ook voor de volkeren die door inzending daaraan deel nemen, waardoor de producten van hunnen veestapel, van hunnen bodem en hetgeen daarvan wordt voortgebragt, dikwijls bij de vreemden met goed gevolg bekend worden en meer gereeden aftrek vinden, dan anders wel het geval zoude zijn, aarzelen wij niet op nieuw ons gevoelen onder de aandacht van Uwe Excellentie te brengen, dat het ook mag gerekend worden onder de pligten der regering te behooren, de inzending zooveel mogelijk te bevorderen en het bezoeken dier tentoonstelling door landbouwers en veehouders en werktuig-fabrikanten aan te moedigen.

Het zoude ons voorkomen, dat bij de volgende tentoonstelling, die in 1857 te Parijs gehouden zal worden, Nederland en zijne voortbrengselen met meerder waardigheid, dan tot heden geschied is, zouden kunnen vertegenwoordigd worden.

Dit zoude voorzeker het geval zijn, indien door medewerking der Regering middelen beraamd werden, om de inzenders zoo mogelijk in de kosten van verzending naar en verzorging te Parijs eenigermate te gemoet te komen. Meermalen is ons daarop tegengeworpen, dat die kosten als het ware vergoed worden door de hooge prijzen, die van de ingezonden voorwerpen of van het vee worden bedongen. Het kan niet worden ontkend dat, zoo er geene doelmatige bepalingen gemaakt worden, waaraan de inzenders zich moeten onderwerpen, om van die tegemoetkoming te genieten, daarvan al spoedig misbruik zoude kunnen gemaakt worden, en dat zij, op eene kostelooze overzending rekenende, alras allerlei soort van vee en voortbrengselen zouden verzenden met het oog op eenen mogelijken goeden afzet, zoodat daardoor het met de tentoonstelling beoogde doel niet zoude bereikt worden.

Op de beide gehouden tentoonstellingen te Parijs zijn maar enkele runderen, en wel meerendeels alleen van Noord- of Zuidhollandsch ras, ingezonden. Volgens schrijven van Uwe Excellentie, verlangt men dan ook daar vertegenwoordigd te zien de overigens zoo bekende Nederlandsche rassen, zoo als het Groningsche, Friesche, Drentsche en het Geldersche ras, waarvan voorzeker even waardige exemplaren ten toon te stellen zijn. Er zouden b.v. uit ieder dezer provincien een bepaald getal stieren en koeijen naar Parijs gezonden kunnen worden, onder het genot eener te bepalen tegemoetkoming. Om in deze tegemoetkoming van het Rijk te kunnen deelen zouden de inzenders zich moeten onderwerpen aan eene keuring van deskundigen, van Rijkswege benoemd, kort voor het vertrek naar Parijs, ten einde voor te komen, bij eene te vroege keuring, dat zoodanig vee later minder voor de tentoonstelling geschikt zoude wezen, door minder naauwgezette oppassing en verzorging. Dergelijke bepalingen zouden mede omtrent de voortbrengselen en werktuigen te maken zijn. Vooral zoude er acht op moeten geslagen worden, dat geene inzendingen, ondernomen onder genot van eenige tegemoetkoming van Rijkswege, geschiedden dan door als landbouwers bekende personen, en niet door kooplieden of handelaars, noch van werktuigen door de vervaardigers daarvan.

Op grond onzer ondervinding, is het ons voorgekomen, dat, zal Nederland op eene wereld-tentoonstelling van landbouw zijnen roem behoorlijk kunnen handhaven, zal het met de andere rijken van Europa kunnen wedijveren, en zullen daar ook de belangen der inzenders naar behooren worden waargenomen, er ook een grooter personeel noodig zal zijn, ten einde bij iedere afdeeling altijd iemand tegenwoordig zij, aan wien de verzorging en het opzigt van het onder hem gestelde zal kunnen worden toevertrouwd, hetgeen niet aan oppassers, noch aan menschen de taal niet kundig, kan worden overgelaten. Zoodanige personen diende daarvoor te worden bezoldigd, of ten minste schadeloos gesteld. Ter voorkoming van partijdigheid kan die taak moeijelijk door de inzenders zelven worden waargenomen.

Daar het zich laat aanzien, dat de inzending in 1857 meer algemeen zal zijn, en ten gevolge van de bemoeijing van Uwe Excellentie ook uit onderscheidene gewesten van het rijk zal geschieden komt het ons voor, ter bevordering van gelijkvormigheid en tevens tot bezuiniging, doelmatig te zijn, dat er reeds tijdig door Uwe Excellentie benoemd worde eene algemeene commissie, belast met de voorloopige regeling van het voor de tentoonstelling benoodigde, en naar wien de belanghebbenden zouden kunnen worden verwezen.

Overtuigd, dat Uwe Excellentie de belangen van de Nederlandsche landbouw en veeteelt, als voorname bronnen van volkswelvaart, steeds wil blijven behartigen, nemen wij de vrijheid deze onze beschouwingen aan het meer verlicht oordeel van Uwe Excellentie te onderwerpen.

De Commissarissen van wege Nederland bij de Landbouw-tentoonstelling te Parijs,

D. T. Gevers Deynoot.
W. C. M. Becker.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, *den 16den Januarij* 1857.

Heden wordt van regeringswege, ten behoeve der kamers van koophandel en fabrieken, vermeld bij § 2 der circulaire in de *Staats-courant* van 29 Junij 1852, verzonden eene gedrukte opgaaf omtrent den handel van Bremen over 1856, waarbij onder anderen eene vergelijking gevoegd is der invoeren gedurende 1850 en volgende jaren.

Wij zijn door het Departement van Finantien in staat gesteld tot het mededeelen van het navolgend

OVERZIGT *van de opbrengst der middelen (hoofdsom en opcenten) over de twaalf maanden van* 1856, *in vergelijking gebragt met de raming voor dat jaar en de opbrengst over hetzelfde tijdvak van het vorige jaar.*

BENAMING DER MIDDELEN.	Bedrag der raming.	Opbrengst over de twaalf maanden van 1856.	Opbrengst over de twaalf maanden van 1855.
Directe belastingen.			
Grondbelasting	f 10,195,740.00	f 10,246,346.09	f 10,233,334.94
Personeel	6,43[illegible],000.00	6,726,817.78^5	6,616,051.88
Patenten	2,540,800.00	2,660,941.95^5	2,562,798.38
Regt op de mijnen	1,158.00	1,712.52	1,[illegible].71
Totaal	f 19,1[illegible].00	f 19,635,818.35	f 19,4[illegible].91
In- en uitgaande regten en scheepvaartregten.			
Regten op den in- en uitvoer	f 3,503,000.00	f 3,233,216.41^5	f 3,070,728.47^5
Scheepvaartregten	500,000.00	706,876.00	[illegible].42
Vuur-, ton- en bakengelden	220,000.00	[illegible].21	265,321.50^5
Formaat-zegel	8,970.00	[illegible]43.40	[illegible].70^5
Totaal	f 4,231,970.00	f 4,245,727.02^5	f 3,862,575.10^5
Accijnsen.			
Suiker	f 1,818,181.82	f 1,757,228.73^5	f 1,463,363.27
Wijn	[illegible]	1,043,631.14	1,082,710.97^5
Binnenlandsch gedistilleerd	4,304,000.00	[illegible]	4,194,154.63
Buitenlandsch gedistilleerd	280,000.00	[illegible],728.75	[illegible].91
Geslagt	1,407,600.00	1,587,253.71^5	1,490,723.24^5
Zout	2,208,000.00	2,342,325.41^5	2,222,012.09^5
Zeep	1,173,000.00	1,125,135.22^5	1,098,724.74^5
Bieren en azijnen	393,300.00	486,809.74	577,393.07
Steenkolen	1,035,000.00	1,150,125.84	1,209,[illegible].94
Turf	1,312,000.00	1,508,422.78	1,514,102.21^5
[illegible] collectief zegel	1,514,568.18^5	1,527,123.92^5	1,490,206.92^5
Vervoerbiljetten	88,000.00	[illegible].75^5	86,904.04^5
Totaal	f 16,75[illegible].00^5	f 16,894,749.59	f [illegible]46.06^5
Waarborg en belasting der gouden en zilveren werken.			
Belasting	f 190,000.00	f 219,167.91	f 211,684.95
Essaailoon en opcenten	39,900.00	47,103.21	33,260.21^5
Totaal	f 229,900.00	f 266,271.12	f 244,945.16^5
Indirecte belastingen.			
Zegelregten	f 1,932,000.00	f [illegible],049.59	f [illegible].93^5
Registratieregten	5,092,200.00	6,100,318.61^5	5,666,538.84^5
Griffieregten	37,950.00	[illegible]	39,560.35
Hypotheekregten	438,150.00	[illegible].85^5	[illegible].85^5
Successieregten	4,002,000.00	3,710,059.78	4,376,267.44
Totaal	f 11,502,300.00	f [illegible]	f [illegible]^5
Opbrengst der posterijen	f [illegible],000.00	f 1,637,847.74^5	f 1,519,058.02
Opbrengst der Staats-loterij	f 400,000.00	411,[illegible].00	f 414,252.50
Totaal generaal	f 53,734,316.00^5	f 55,[illegible]	f [illegible].19

NOTA. Over 1856 worden van den *wijn* en de *gouden en zilveren werken* 6 opcenten, en van het *binnen- en buitenlandsch gedistilleerd* en de *vervoerbiljetten* 12 opcenten *meer* geheven dan in 1855.

De opbrengst over de *twaalf* maanden van 1855 heeft, met inbegrip van het *Tonnegeld* en het *Gemaal*, bedragen f 59,233,073.34^5.

SPLITSING *van de opbrengst der directe belastingen over de twaalf maanden van* 1856.

DIENST-JAREN.	Grond-belasting.	Personeel.	Patenten.	Regt op de mijnen.	Totaal.
1854	f 1,261.31^5	f 43,369.48	f 15,429.66^5	»	f 60,060.46
1855	227,664.80^5	2,323,779.04	955,040.17	»	3,506,484.01^5
1856	10,017,419.97	4,359,669.26^5	1,690,472.12	f 1,712.52	16,069,273.87^5
Totaal	f 10,246,346.09	f 6,726,817.78^5	f 2,660,941.95^5	f 1,712.52	f 19,635,818.35

Gedurende de maand September 1856, zijn op de drie hoofdplaatsen van Java ingevoerd de ondervolgende wollen en katoenen goederen, vervaardigd in landen, gelegen bewesten de Kaap de Goede Hoop.

TE BATAVIA.

Madapollams.

st.	yd.			f	
3425 7/8	24		met cert.	f 13700	
25 7/8	24	besch.	»	87	60
1709 9/8	24		»	76545	60
101 9/8	24	besch.	»	404	
125 9/8	24		»	593	90
26 9/8	24	besch.	»	106	30
2175 5/4	24		»	11393	90
25 5/4	24	besch.	»	118	90
50 6/4	24		»	380	
504 6/8	24		vreemd	1360	96
2702 7/8	24		»	9051	
36 7/8	24	besch.	»	108	
1800 9/8	24		»	7200	
450 5/4	24		»	2287	60
				f 123256	96

Ongebleekte katoenen.

st.	yd.			f	
5500 7/8	24		met cert.	f 19250	
7140 9/8	24		»	20346	
110 9/8	24	besch.	»	[illegible]	60
350 5/4	24		»	1662	60
496 7/8	38		»	2728	
4 7/8	38	besch.	»	20	
2173 9/8	38		»	13581	30
2 9/8	38	besch.	»	11	60
460 6/8	24		vreemd	1040	
600 6/8	24	besch.	»	1500	
4590 9/8	38		»	25453	
[illegible]	38	besch.	»	550	
				f 96555	90

Gedrukte katoenen.

500 [illegible] met cert. f 3750
18422 6/8 24 vreemd 83415 90
311 6/8 24 besch. » 1240
5560 7/8 24 » 29204 60
[illegible] besch. » 199
3598 5/8 28 » 1443
29304 yd. 7/8 breed » 976
210 st. 5/8 28 (adr. r.) » 2040
300 6/8 24 » » 3300
850 7/8 24 » » 10000
f 145268 30

Geverwde katoenen.

750 9/8 24 met cert. f 5625
998 6/8 24 vreemd 4266 60
60 9/8 24 » 360
30 6/4 40 » 255
200 9/8 26 (adr. r.) » 1600
200 6/8 24 » » 1600
1010 7/8 24 » » 8436
f 22136 60

Longcloths.

290 4/4 40 vreemd f 3796

Shirtings.

2607 4/4 40 vreemd f 21228
2236 9/8 40 » 15752
3 9/8 40 besch. » 19 60
660 5/4 40 » 5125
f 42124 60

Cambricks.

12160 4/4 12 vreemd f 40968 24

Neteldoek.

2840/8 24 vreemd 1754

Jaconets.

12746 1/2 yards 7/8 br. ged. vr. f 4354 32
2726 1/2 » 7/8 » » bes. » 817 108
f 5172 20

Ginghams.

236 5/8 24 vreemd f 1484
80 6/8 20 » 400
340 6/8 24 » 2040
3657 yds 6/8 breed » 604 82
2094 » 5/8 » 418 114
f 4947 76

Coenetten.

60 6/8 24 vreemd f 300
100 6/8 24 » 630
60 5/8 36 » 390
33 9/8 36 » 306 108
f 1626 108

Lappets.

2600 4/4 40 vreemd 2925

Dimmeties.

200 7/8 24 met cert. 937 60

Ongebleekte drills.

1060 6/8 30 met cert. f 6400
20 6/8 30 besch. » 90
3321 yards 6/8 br. vreemd 830 30
f 7320 30

Twills.

500 6/8 30 ongebl. vreemd f 2000
449 5/8 24 gev. en gestr. » 2245
60 7/8 24 » » 360
560 7/8 34 » » 2850 40
f 7458 40

Nagem. Japansch linnen.

40 6/8 24 vreemd f 240
196 7/8 24 » 1127
100 5/8 36 » 750
f 2117

Mousselines.

38924 1/2 yards 7/8 br. vreemd f 11698 42

Piqué.

7630 yards vreemd 3052

Satteens.

6517 yards vreemd 3194 84

Geverwd kat. fluweel.

4101 yards vreemd 2460

Geweven sarongs.

22403 stuks vreemd 18120 48

Gedrukte sarongs.

210 stuks vr. f 120
2500 » (kinder-) » 1250
2474 » » adr. r. » 1866
f 3316

Nagem. gebatikte sarongs.

500 stuks met cert. f 550
8000 » (kinder-) » 5000
3 5[illegible] » vreemd 13372 60
5662 » (kinder-) » 2901
f 21823 60

Geweven kain pandjangs.

2500 stuks vreemd f 1875
500 » (kinder-) » 450
f 2325

Gedrukte kain pandjangs.

1000 stuks vreemd f 1000
11766 » (kinder-) » 4583 26
1760 » adr. r. » 2705
f 8288 26

Nagem. gebatikte kain pandjangs.

500 stuks met cert. f 625
9500 » (kinder-) » 7125
14794 » vreemd 18325
f 26075

Gedrukte slendangs.

12624 stuks vreemd f 6350 60

Nagem. gebatikte slendangs.

7987 stuks met cert. f 8237
10540 » vreemd 9838 82
11200 » (kinder-) » 5016 80
f 23092 42

Nagem. gebat. tjindees.

9029 stuks vreemd f 6771 90

Geweven doeken.

2143 6/12 dozijn vreemd f 4035 110
195 » » 292 60
f 4328 50

Gedrukte doeken.

207 3/12 dozijn vreemd f 363 50
4915 10/12 » adr. r. » 11905 10
18 » » bes. » 36
f 12304 60

Nagem. gebatikte doeken.

200 dozijn met cert. f 600
1288 4/12 » vreemd 3963 40
f 4563 40

Laken.

1604 Am. el 8/4 br. vreemd f 3675

Half-laken.

5469 A. el 8/4 br. vreemd 8811 52

Everlasting.

1392 A. el vreemd 696

Half-wollen flanel.

521 1/2 Amst. el vreemd 220 70

Dommits.

782 Amst. el vreemd 312 96

Karsaaij.

3433 1/2 Amst. el vreemd 2518 40

Bombazet.

1566 Amst. el vreemd 319 60

Orleans.

1913 Amst. el. vreemd 956 60

Half-wollen circassiennes.

3113 Amst. el vreemd f 2334 90

Katoenen kousen.

10 dozijn vreemd f 40

Katoenen halve kousen.

665 dozijn vreemd f 1047 60

Shawls.

1000 stuks nag. geb. m. c. 1600

Katoenen lappen.

7222 stuks vreemd f 18835
550 » besch. » 1237 60
f 20072 60

Moltonnen dekens.

6454 stuks met cert. f 6454

Katoenen broekenstof.

3366 yds. 6/8 br. vreemd f 673 24

Katoenen garens.

12657 Amst. pd. in bluw. vr. f 9482 102
3600 dozijn in klossen » 1000
6756 A. p. geverwd » 8750
2125 » » adr. r. gev. » 5475
1750 » » » » bes. » 1312 60
21321 1/4 A. p. (w.) n°. 20/40 » 10075 52
f 35995 94

Totaal f 751001 84

Te Samarang.

Madapollams.

st. yd.
14150 7/8 24 met cert. f 56250
12050 9/8 24 » 59950
5700 5/4 24 » 31350
150 6/4 24 » 937 60
500 7/8 24 » 2125
f 150612 60

Ongebleekte katoenen.

2350 7/8 24 met cert. f 8812 60
10200 9/8 24 » 43350
1900 5/4 24 » 9975
f 62137 60

Gedrukte katoenen.

500 7/8 24 met cert. f 2500
499 6/8 24 vreemd 2120 90
42 6/8 54 » 331 96
189 7/8 24 » 1067 30
150 6/8 24 adr. rood » 1650
f 7669 96

Geverwde katoenen.

600 7/8 24 adr. r. vreemd f 4800

Shirtings.

200 7/8 38 ongebl. m. c. f 1000
300 9/8 38 » » 1875
f 2875

Jaconets.

192 yd. 6/8 br. ged. vreemd f 67 24

Coenetten.

500 6/8 24 met cert. f 2600
100 7/8 24 » 575
50 9/8 24 » 300
50 6/4 24 » 333
140 5/8 24 vreemd 582 48
f 4390 48

Dimties.

50 6/8 24 met cert. f 300
56 6/8 39 » 476
f 776

Cambricks.

600 5/4 12 met cert. f 1800

Ongebleekte drills.

1705 6/8 30 met. cert. 8525

Katoenen vestengoed.

387 yards vreemd 135 54

Katoenen servetgoed.

60 dozijn vreemd 255

Tafelkleeden.

1787 » met cert. 945 24

Geweven sarongs.

500 stuks met cert. 450

Nagem. gebatikte sarongs.

3540 stuks (kinder-) vreemd f 1797
500 » » 550
f 2347

Geweven kain pandjangs.

2000 stuks met cert. f 1800

Gedrukte kain pandjangs.

2000 stuks met cert. f 1[illegible]

Nagem. gebat. kain pandjangs.

3000 stuks vreemd f 3750

Nagem. gebatikte slendangs.

4360 stuks vreemd f 2713 112

Nagem. gebat. doeken.

666 9/12 dozijn vreemd f 2000

Katoenen zakdoeken.

125 dozijn vreemd f 125

Laken.

22 A. el 10/4 br. bill. m. c. f 132
777 1/2 » » 8/4 » » vr. 1555
370 » » 8/4 » half » » 740
f 2427

Moltonnen dekens.

4636 stuks met cert. f 5098

Wollen broekenstof.

109 Amst. el vreemd 163 60

Katoenen wagenpassement.

3600 Amst. el smal vreemd f 540
900 » » breed » 450
f 990

Lappen.

st. yd.
[illegible] met cert. [illegible]
[illegible]
[illegible]
f 3112 60

Katoenen garens.

4500 Amst. pond vreemd f 2625

Kleedingstukken van kat. » f 61 57
Modewaren van katoen » 4348 98
f 43[illegible]

Totaal f [illegible]

Te Soerabaija.

Madapollams.

st. yd.
7872 7/8 24 met cert. f 31488
128 7/8 24 besch. » 399 43
7297 9/8 24 » 36485
103 9/8 24 besch. » 370 96
1795 5/4 24 » 9872 50
5 9/4 24 besch. » 20
100 5/4 24 » 537 60
1800 9/8 24 » 7200
50 7/8 24 besch. » 188
2 4/4 40 vreemd 18
500 9/8 24 » 1500
f 88042 19

Ongebleekte katoenen.

1560 7/8 24 met cert. [illegible]
260 7/8 24 » 957 60
700 7/8 24 » 2625
3650 9/8 24 » 15512 60
f 19460

Gedrukte katoenen.

500 7/8 24 met cert. f 2750
738 9/8 24 vreemd 3[illegible]
2069 6/8 24 » 8[illegible]
827 5/8 28 » 2653 30
120 5/8 28 adr. rood » 1960
f 20[illegible] 30

Geverwde katoenen.

400 9/8 24 met cert. f 2000
100 7/8 24 vreemd 375
1550 7/8 24 adr. rood met cert. 10850
400 6/8 24 » 2400
350 9/8 24 » 3150
150 [illegible] vreemd 1200
[illegible] 400

Shirtings.

50 9/8 37 met cert. f 312 60
200 5/4 40 vreemd 1550
175 6/4 40 » 1[illegible] 60

[illegible] vreemd 558

Beddetijk.

100 6/8 20 vreemd 650

Cambricks.

[illegible] vreemd [illegible]

Drills.

1960 6/8 30 [illegible]
40 6/8 30 » besch. » [illegible]
180 6/8 30 » » [illegible]
80 6/8 30 geverwd » 600
80 6/8 34 » vreemd 312 60
f 1[illegible]

Jeans.

400 6/8 30 gebl. met cert. [illegible]

Piqué.

[illegible]

Geweven sarongs.

16 stuks vreemd f 8

Gedrukte sarongs.

740 stuks adr. r. vreemd f 780

Nagem. gebatikte sarongs.

500 stuks vreemd f 850

[illegible]
f 4500

Nagem. gebat. kain pandjangs.

1000 stuks met cert. f 1175

Nagem. gebatikte slendangs.

1000 stuks met cert. [illegible]

[illegible]

Lappen.

56 stuks gedr. kat. m. c. f 112

Moltonnen dekens.

450 stuks met cert. [illegible]

[illegible]
13 coll. vreemd 4658 48

Kleedingstukken.

1 ks. en 110 doz. vr. [illegible]

Totaal . . f [illegible]

Hoogte der Maas te Grave, 12 Januarij 5 el. 6 duim, gevallen 2 duim.
13 [illegible]
14 [illegible]
15 » 5 » 70 » » 20 »

Rijnhoogte te Keulen 15 Januarij: 12 vt. 5 dm. (11 vt. 11 dm. [illegible])

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ZWITSERLAND.

Door middel van den telegraaph heeft men het voorloopige berigt ontvangen, dat de Zwitsersche Nationale Raad in zijne zitting van den 14den dezer, op den eenstemmigen voorslag zijner commissie de voorstellen van den Bondsraad met 91 tegen 4 stemmen aangenomen heeft. De Raad der kantons zou eerst den 16den eene zitting houden en in deze aangelegenheid een besluit te nemen, waarvan men niet twijfelde of het zou met dat van den Nationalen Raad overeenkomen.

Het door den Bondsraad aan de Bondsvergadering gedane voorstel luidt, volgens thans ontvangen mededeeling, woordelijk aldus:

» De Zwitsersche Bondsvergadering,

» Gehoord het verslag van den Bondsraad,

» Uitoefenende de souvereiniteit van het eedgenootschap,

» Besluit:

» 1°. Het proces ter zake van den Neuchâtelschen opstand van 3 September 1856 wordt te niet gedaan.

» 2°. De door de kamer van beschuldiging in staat van beschuldiging gestelde aangeklaagden moeten Zwitserland verlaten tot dat eene definitive overeenkomst omtrent het Neuchâtelsche vraagstuk tot stand gekomen zal zijn.

» 3°. De definitive overeenkomst zal ter goedkeuring aan de Bondsvergadering worden voorgelegd.

» 4°. De Bondsraad is met de uitvoering van dit besluit belast."

ITALIE.

Volgens eenen brief uit Weenen, door de Londensche *Times* medegedeeld, heeft het Napelsche gouvernement dezer dagen berigt ontvangen, dat een paar honderd lieden van Malta in Sicilie gekomen zijn; het zag daarin eenen van Engelands zijde begunstigden toeleg om oproer in zijn gebied te stichten.

Uit Napels wordt aan het genoemde blad, onder dagteekening van den 6sten dezer, geschreven dat de oorzaak van het springen van het Napelsche fregat *Carlo III* nog zeer twijfelachtig was. Dat de ramp door opzet veroorzaakt is, acht de Engelsche berigtgever niet onwaarschijnlijk, bij de spanning en misnoegdheid, die naar zijne verzekering onder het publiek in Napels heerschen.

Verder berigt hij, dat aan het Napelsche hof alle feesten verschoven zijn wegens de reeks van openbare rampen, welke in korten tijd daar te lande zijn voorgevallen, en dat het Engelsche oorlogsschip, hetwelk voor Napels lag en op het punt was om eenen kruistogt te ondernemen, vooreerst die reede niet zou verlaten.

Een half-officieel blad van Parijs, de *Moniteur de la Flotte*, berigt, op gezag van eenen brief uit Napels van den 6den dezer, dat het buskruid aan boord van de *Carlo III* door toeval ontbrand is, en wel door eenige uit den schoorsteen der stoommachine gekomen vonken. Dit is, zegt het bedoelde schrijven, door een zorgvuldig onderzoek gebleken.

ENGELAND.

In Engeland wordt de aandacht des publieks meer en meer gevestigd op vraagstukken van binnen- en buitenlandsch belang, die in de aanstaande parlements-zitting in behandeling zullen komen en waarschijnlijk aan het ministerie een hevigen strijd zullen berokkenen. Het geldt ten eerste de vraag, hoe lang de heffing der opcenten, waarmede de incometax ter goedmaking der oorlogsuitgaven verhoogd is, nog zal voortduren. Eene andere vraag van den dag is, of de oorlogzuchtige staatkunde, die het Engelsche kabinet in Asie aan den dag legt, goedkeuring verdient.

De heer Pakington, een invloedhebbend staatsman van de conservative partij, verklaarde zich jl. Dingsdag over die punten, in eene vergadering der kiezers van Droitwich, welke hij in het Lagerhuis vertegenwoordigt. Hij meende dat het gouvernement wel de letter, maar geenszins den geest der wet inroepen kon, wanneer het in het volgende dienstjaar voortging de verhoogde incometax te heffen. Hij zeide, dat de omslag der belasting, zoo mogelijk, verbeterd en meer met de billijkheid in overeenstemming gebragt diende te worden; en hij verklaarde dat er zijns inziens gewigtige gronden waren, om het staatkundige van den oorlog met Perzie en de regtvaardigheid van den aanval op Canton in twijfel te trekken.

De *Times* betoogt in haar nommer van jl. Woensdag, dat er voor Engeland noch grond noch belang bestaat om Perzie den oorlog aan te doen.

— In de wetgevende vergadering van Victoria is, blijkens de jongste berigten uit die Australische kolonie, rapport uitgebragt door eene commissie, die door de vergadering uit haar midden benoemd was om onderzoek te doen naar de beste middelen om den delfstoffelijken rijkdom der kolonie te ontwikkelen. Zij raamt het totaal van het in den bodem der kolonie voorhanden goud op 26,783 millioen pond sterling, en meent, op grond van zekere berekeningen, te kunnen stellen, dat de goudgroeven van Victoria eerst in een tijdvak van ruim twee en twintig eeuwen (2240 jaren) uitgeput zullen zijn. Zij zegt dat thans bij de ruwe handelwijze der goudzoekers veel goud verloren gaat en veel vruchtelooze moeite gedaan wordt, en beveelt een aantal middelen aan, om de bewerking der goudhoudende aard- en steenlagen overeenkomstig de voorschriften der wetenschap te verbeteren en meer regelmatig te maken.

FRANKRIJK.

Dezer dagen is in Frankrijk een brief van den Graaf van Chambord bekend geworden, waarin de verzoening der beide takken van het geslacht der Fransche Bourbons als eene uitgemaakte en voor Frankrijk heil belovende gebeurtenis voorgesteld werd.

Deze voorstelling wordt stellig tegengesproken in een Brusselsch dagblad, hetwelk met leiders der Orleanisten-partij in betrekking staat, de *Independance Belge*. Een door dat blad medegedeeld schrijven uit Parijs verklaart stellig, dat er wel eene familie-verzoening tusschen de Orleans en Bourbons is tot stand gekomen, maar geene politieke aaneensluiting noch zamensmelting der beiderzijdsche aanspraken op den Franschen troon.

— De schout-bij-nacht Rigault de Genouilly, de nieuwe bevelhebber der Fransche zeemagt in de Chinesche Zee, zal eerst den 25sten dezer maand Frankrijk verlaten om zich naar zijnen post te begeven, en hij zal dien omstreeks denzelfden tijd kunnen bereiken als de aan het Fransche eskader in die wateren toegezondene versterkingen. Men vreest in Frankrijk, dat hij eerst in China zal aankomen, nadat door de Engelschen beslissende voordeelen in den strijd tegen de mandarijnen behaald zullen zijn.

De diplomatieke vertegenwoordiger van Frankrijk in China, de heer Bourboulon, bevindt zich thans met verlof in Europa. Hij heeft bevel ontvangen om onverwijld naar zijnen post terug te keeren.

Uit deze en andere omstandigheden wordt opgemaakt, dat de door Frankrijk en Engeland gezamenlijk voorgenomen stappen jegens China naar het aanvankelijk gevormde plan nog niet dadelijk zouden plaats gehad hebben, maar dat het te Canton door het gedrag der Engelschen en der Chinesche overheden eerder tot eene uitbarsting is gekomen, dan verwacht was.

— Het berigt, dat het Fransche gouvernement besloten zou hebben, het bezit van Otaheite, in de Stille Zuidzee, te laten varen, wordt door den half-officiëlen *Moniteur de la Flotte* gelogenstraft.

TURKIJE.

In een bij den Parijschen *Constitutionnel* ontvangen schrijven uit Konstantinopel van den 5den dezen leest men het volgende:

» De onderhandelingen over het grondwettelijk bevelschrift tot zamenroeping eener volksvertegenwoordiging in Moldavie en Wallachije zijn nog niet afgeloopen; het schijnt dat de Porte en de vertegenwoordigers der overige op het Parijsche Congres vertegenwoordigde mogendheden met de vaststelling van dat staatsstuk opzettelijk zoo langzaam voortgaan, totdat zij eerst den afloop van de nieuwe zitting der Parijsche conferentie willen kennen.

» Men weet dat de begraafplaats voor Fransche militairen te Konstantinopel onlangs baldadig ontheiligd is. In deze zaak is regt gedaan met eenen hier te lande ongemeenen spoed. De beide hoofdofficieren, die het bevel hadden over het detachement kweekelingen van de polytechnische school der Porte, hetwelk die heiligschennis heeft gepleegd, zijn veroordeeld, de een tot gevangenisstraf en verlies van zijnen rang, de ander om van den militairen stand vervallen verklaard te worden. Van de kweekelingen zijn drie uit de school gejaagd en tien anderen tot nader order in arrest gesteld.

» De minister van oorlog heeft dat vonnis terstond ter kennis van den Franschen gezant gebragt, en hem doen vragen of daarmede genoeg gedaan was om het gepleegde kwaad weder goed te maken, daar de Porte in dat opzigt niets te wenschen wilde laten.

» De zaak van de Turksche handelsbank en van de geldleening schijnt afgedaan te zijn; althans wordt verzekerd dat de Londensche kapitalisten, welke die finantiele operatie ondernemen, door middel van den telegraaph de door hunnen vertegenwoordiger, den heer Wilkins, met de Porte gesloten verbindtenis bekrachtigd hebben. Evenwel maken zij, naar gezegd wordt, in die depêche gewag van eenige wijzigingen, welke in het plan der Turksche regering zouden moeten gebragt worden; maar dit zou, naar men meent, geen onoverkomelijk bezwaar zijn.

» De tijding, dat deze groote zaak tot stand gekomen was, is genoeg geweest om stoornis in den gang der handels- en beurszaken te brengen; en sedert eenige dagen heeft de speculatie zich met uitzinnige drift geworpen op den koers van het gemunte geld, welke met elk uur rijst en daalt. Men kan zich geen denkbeeld van een zoo buitensporigen agiohandel maken; hij heeft reeds overgroote verliezen veroorzaakt. Het zonderlinge is, dat eene menigte degelijke lieden, waaronder kooplieden en bankiers van den eersten rang, aan de verwezenlijking van dat finantiele plan niet gelooven. Zelfs wordt door sommigen beweerd, dat het een spel is, ten doel hebbende alle mededingers het veld te doen ruimen, en vervolgens, wanneer er geene ernstige mededinging meer bestaat, van de Porte voordeeliger voorwaarden te bedingen. Dit is waarschijnlijk slechts eene gissing, maar zij vindt bij velen geloof.

» Door anderen, insgelijks bevoegd om over finantiele zaken te oordeelen, wordt beweerd dat de voorstellen der Porte, zoo als zij daar liggen, niet zoo naauw berekend zijn, dat zij geen behoorlijk voordeel voor de ondernemers der operatie overlaten; naar het oordeel dier lieden is eene geldbelegging tegen zes per cent in den tegenwoordigen tijd ganschelijk niet te versmaden.

» De Engelsche maatschappij zal buitendien het uitsluitend regt tot uitgifte van bankpapier hebben; een monopolie hetwelk andere speculanten voor hoogen prijs zouden hebben willen koopen."

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN JUSTITIE.

AANBESTEDING.

Op Donderdag den negen en twintigsten Januarij 1857 zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Drenthe, of bij zijne afwezigheid door een der leden van Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 3de district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te Assen worden Aanbesteed:

het Vergrooten van de Gehoorzaal voor de Arrondissements-regtbank, benevens het doen van eenige Vernieuwingen en Herstellingen aan alsmede het eenjarig Onderhoud van het Provinciaal Geregtshof te Assen, ingaande den eersten Januarij en eindigende den laatsten December 1857.

Deze Aanbesteding zal geschieden alleen bij inschrijving overeenkomstig art. 6 des Besteks.

Het Bestek der bovengemelde Aanbesteding ligt ter lezing aan het locaal van het Ministerie van Justitie, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Drenthe te Assen, en op alle zoodanige plaatsen, waar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing worden gelegd.

Drie dagen voor de Besteding zal de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en zullen voorts nadere informatien te bekomen zijn, bij den Hoofdingenieur Kock en den Adspirant-Ingenieur van Beusekom beiden te Assen.

De Minister van Justitie,
J. J. L. van der Brugghen.

MINISTERIE VAN MARINE.

*** De Minister van Marine brengt bij deze ter kennis van de belanghebbende, dat, gedurende de maanden *Januarij*, *Februarij* en *Maart* dezes jaars, en niet langer, ten kantore van de Betaalmeesters in de Arrondissementen, de voldoening zal geschieden der gagementen ten laste van den Staat, over het 4*de quartaal* 1856; met dien verstande, dat hier alléén be-

stelde worden de tijdelijke pensioenen, die door de zorg van het Departement van Marine worden voldaan.

Zullende gezegde betaling aanvang nemen met den 8sten dezer, en voorts dagelijks, over gemeld tijdvak, Zon- en Feestdagen uitgezonderd.

's Gravenhage, den 6den Januarij 1857.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat, volgens eene bekendmaking der Turksche regering, te rekenen van den 1sten December 1856, een *lenticulair licht* met verduisteringen zoude worden uitgestoken op kaap *Kara Bouroun* (*Zwarte Zee*), gelegen op 41° 19′ 15″ N. Br., en 26° 20′ Lengte Oost van *Parijs* (28° 40′ 24″ Oost van *Greenwich*).

De verduisteringen zullen elkander van tien tot tien seconden opvolgen.

Het nieuwe licht zal 92 mètres boven de oppervlakte der zee verheven en zigtbaar zijn op een afstand van 28 mijlen van 60 op eenen graad.

Bij gewone weêrsgesteldheid zullen de verduisteringen niet *totaal* zijn, dan op meerderen afstand van 10 mijlen als boven.

Luidens dezelfde bekendmaking, zullen eerlang ook lichten ontstoken worden:

in de *Dardanellen*: aan de *Aziatische zijde*: op *Barbier-punt*, op *Pesquier-punt* en op *Tcherdak-punt*; — aan de *Europesche zijde*: op *Seddul-Bahr-punt*, op *Kilid Bahr-punt*, op het fort *Bovali-Kalessi* (tegenover *Nagara-punt*) en op *Galata-punt*;

voorts in de *Zee van Marmora*: op kaap *Stephano*, op het *Vuurtoren-eilandje* (gelegen op ééne mijl afstands van de oostkust van het eiland *Marmora*), en op het eilandje, gelegen aan de westelijke opening der eilanden *Kontaly* en *Babby*.

Nopens de tien laatstvermelde lichten kan nadere aankondiging worden te gemoet gezien.

's Gravenhage, den 9den Januarij 1857.

De Minister van Marine,
J. S. Lotsij.

PLAATSELIJKE BESTUREN.

*** Burgemeester en Wethouders der gemeente Alkemade geven bij deze kennis dat bij besluit van den Raad van den 3den December 1856, goedgekeurd door Heeren Gedeputeerde Staten der provincie Zuidholland den 17den December 1856, G. S., nº. 6, op nieuw is bepaald:

1º. Eenmaal 's jaars zal in elk Dorp of Gehucht dezer Gemeente eene zoogenaamde Kermis of Jaarmarkt plaats hebben, gedurende vijf achtereenvolgende dagen, en wel van des Maandags tot en met Vrijdag.

2º. De Kermis of Jaarmarkt zal gehouden worden, of gerekend worden te beginnen op de volgende tijden, als:

aan de *Oude Wetering*,

op den tweeden Maandag na den 15den Augustus, doch als de 15de Augustus op eenen Maandag invalt, dan den eersten Maandag na den 15den Augustus;

in *Roelofarendsveen*,

op den eersten Maandag na den 1sten Augustus, doch zoo de 1ste Augustus op eenen Zondag invalt, dan den tweeden Maandag na den 1sten Augustus;

aan de *Nieuwe Wetering*,

op den eersten Maandag na den 15den Junij, en wanneer de 15de Junij op eenen Maandag invalt, dan dienzelfden dag, of den 15den Junij;

aan de *Rijpwetering*,

op den eersten Maandag na den 8sten September, doch als de 8ste September op eenen Zondag invalt, dan den tweeden Maandag na den 1sten September;

in *de Kaag*,

op den eersten Maandag na den 18den Julij, doch zoo de 18de Julij op eenen Zondag invalt, dan den tweeden Maandag na den 18den Julij;

in de *Boekhorst* en *Oud Ade*,

op den tweeden Maandag na den 8sten September, doch als de 8ste September op eenen Zondag invalt, dan den derden Maandag na den 8sten September.

Alkemade, 14 Januarij 1857.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
J. W. S. Roeloffs, *Burgemeester.*
R. Los, *Secretaris.*

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

*** Bij Vonnis der Arrondissements-regtbank te Arnhem, dd. 12 Januarij 1857, is de heer *François van Gorkum*, gedomicilieerd te Arnhem, thans zich bevindende in het Gesticht Meerenberg te Bloemendaal, uit hoofde van krankzinnigheid onder Curatele gesteld.

Mr. H. J. Kronenberg,
Procureur.

*** De ondergeteekenden, *Cornelis Sandt van Nooten*, Commissionair in Effecten, wonende te Deventer, en *Wilhelm Samuel Sandt van Nooten*, Particulier, wonende te Deventer, hebben gesloten het volgende contract tot het aangaan van eene Vennootschap:

Art. 1. De eerst-ondergeteekende, *Cornelis Sandt van Nooten*, neemt tot Vennoot voor een vierde gedeelte aan deszelfs Zoon *Wilhelm Samuel Sandt van Nooten*, onder de Firma van: *Van Nooten*, ten doel hebbende het voortzetten van het Commissiekantoor zoo als dat tot heden door den eersten contractant gehouden is en verder zal uitgeoefend worden ten zijnen huize in den Penningshoek aan den Brink te Deventer.

Art. 2. De Vennootschap wordt aangegaan voor eenen onbepaalden tijd en zal worden gerekend aan te vangen op 1 Januarij 1857; zij zal telken jare op 1º Januarij kunnen geëindigd worden, wanneer ten minste drie maanden te voren door den eenen Vennoot schriftelijk opzage aan den anderen gedaan wordt.

Art. 3. Post alia.

Art. 4. Ieder der Vennooten heeft het regt tot onderteekening voor de Firma in zaken de Firma betreffende, tot het opnemen van gelden; echter wordt de onderteekening van beiden vereischt.

Art. 5. De winsten en verliezen zullen door de Vennooten genoten worden of geleden worden door ieder hunner voor derzelver aandeel in deze Vennootschap, zijnde voor den eerstgenoemde drie vierde gedeelten en voor den laatstgenoemde één vierde gedeelte, voor welke aandeelen ook ieder der Vennooten solidair verantwoordelijk is, ten aanzien van handelingen de firma betreffende met derden.

Art. 6 enz. Post alia.

Aldus in dubbel opgemaakt en geteekend te Deventer den 13den Januarij 1857.

Van Nooten.
W. van Nooten.

*** Bij Acte, op den 14den Januarij 1857 voor den te Lisse residerenden Notaris *S. M. Hummel*, in tegenwoordigheid van getuigen, aldaar verleden, zijnde geregistreerd, is tusschen de heeren *Hermanus de Graaff*, Bloemist, en *Adrianus de Graaff*, zonder beroep, beiden wonende te Lisse, aangegaan eene Vennootschap onder de Firma van *H. de Graaff en Zonen* (onder welke Firma door voornoemden heer *H. de Graaff* steeds voor eigen rekening is gehandeld), welke zal zijn gevestigd te Lisse en ten doel heeft de uitoefening van den binnen- en buitenlandschen Handel in Bloembollen, Planten en Zaden, voor gemeenschappelijke rekening, en zulks voor den tijd van een jaar, aanvang genomen hebbende 1 Januarij 1857 en alzoo eindigende 31 December 1857; zullende ieder der beide Vennooten de teekening der Firma hebben, terwijl voor het opnemen of ter leen geven van gelden de handteekening der beide Vennooten wordt vereischt.

Geschiedende hiervan aankondiging ingevolge art. 28 van het Wetboek van Koophandel.

*** Bij notariele Acte, in dato 15 Januarij 1857, is tusschen de Ondergeteekenden, *Arnold Herman Marie Bicker Caarten* en *Joseph Willem Anthonij*, Makelaars in Assurantie-zaken, te Rotterdam, aangegaan eene Vennootschap, ten doel hebbende de voortzetting hunner zaken voor gemeenschappelijke rekening, en zulks voor den tijd van vier jaren, welke gerekend worden te zijn aangevangen met den 1sten Januarij dezes jaars en mitsdien zullende eindigen met den laatsten December 1860, welke termijn telkens met vier jaren zal worden verlengd, zoo niet ten minste zes maanden vóór de expiratie van iederen termijn eene schriftelijke opzegging door een der Vennooten zal zijn geschied. De Firma dezer Vennootschap zal zijn *Bicker Caarten & Anthonij*, tot de teekening waarvan de beide Vennooten geregtigd zullen zijn, zonder die echter immer te mogen bezigen tot het teekenen van obligatien, promessen, borgtogten, acceptatien in blanco of het opnemen van gelden, al ware zulks ten behoeve der Firma, waartoe de handteekening der beide Vennooten vereischt zal worden.

Rotterdam, den 16den Januarij 1857.

A. H. M. Bicker Caarten.
Joseph W. Anthonij.

*** Ter voldoening aan art. 1082 van het Burgerlijk Wetboek, worden de bekende en onbekende Schuldeischers van de onder het voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschap van den heer *Albertus van Dorsten*, gewoond hebbende te Amsterdam en aldaar op den 1sten Junij 1855 overleden, Opgeroepen om, van den 21sten tot en met den 28sten Januarij 1857, van des voormiddags ten 10 tot des namiddags ten 2 ure, ten Kantore van de Notarissen *Louwerse & Bisman Simons*, te Amsterdam, de Rekening en Verantwoording van gemelde Nalatenschap op te nemen; zullende, indien er geen verzet plaats heeft, na dien tijd worden overgegaan tot de uitbetaling der schuldvorderingen, voor zooverre het bedrag der Nalatenschap daartoe toereikende is.

*** Ten verzoeke van den beneficiairen Erfgenaam van *Catharina van den Bogaard*, Weduwe *Hendrik Pansier*, gewoond hebbende te Winssen, aldaar op den 20sten December 1854 overleden, worden bij deze Opgeroepen al de bekende en onbekende Schuldeischers van voorzegde overledene, om te verschijnen ten Kantore van den Procureur mr. *de Man*, te Nijmegen, en wel op Donderdag den 29sten Januarij aanstaande, des middags ten 12 ure, ten einde aan te hooren de Rekening en Verantwoording, welke de genoemde beneficiaire Erfgenaam van voornemen is alsdan en aldaar van zijn beheer af te leggen, en aan de Schuldeischers uit te betalen, ingeval tegen die uitdeeling geen verzet plaats heeft, hunne vorderingen, in evenredigheid van het beloop der Nalatenschap.

BEURSPRIJZEN VAN SCHULDBRIEVEN.

AMSTERDAM, VRIJDAG 15 JANUARIJ 1857.

	pCt.					pCt.			
Nederl. W. Sch.	2 1/2	63 1/2	63 9/16	63 1/2	Spanje. Nieuwe.	1 1/4	23 1/8	[illegible]	23 1/4
Dito dito 1844.	3	75 9/16	—	—	Buitenl.	3	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Dito dito 1844.	4	94 3/4	94 13/16	94 15/16	Binnenl. 6/m	3	[illegible]	[illegible]	[illegible]
O. I. L. 1844.	4	—	—	—	Cert. Coup.		5 7/8	—	—
Amort. Synd.	3 1/2	90 3/8	—	—	Amortisabele.		5 3/4	5 7/8	—
Handel-maats.	4 1/2	133 1/2	—	—	Portug. Lond.	3	44 3/8	44 1/2	44 3/8
Belgie. Certific. bij *Rothschild*.	2 1/2	52 1/8	—	—	Oostenr. Metall. 1816-1852	5	74	74 1/8	74
Rusl. Bij *Hope* 1798 en 1816.	5	104	[illegible]	—	Dito 1849-1854	5	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Dito 1828-1829.	5	—	—	—	Dito Zilv. Nation.	5	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Insch. in Assign.	6	—	—	—	Dito 1847-1852	2 1/2	38 3/8	38 1/8	[illegible]
Cert. van dito.	6	64	—	—	Pruiss. Lot. 1854	3 1/2	—	—	[illegible]
Neg. 1831-1833.	5	92 3/4	—	—	Braz. Lond. 1824	5	—	—	[illegible]
Hope en C°. 1840	4	—	—	—	Peru »	4 1/2	—	—	[illegible]
Stieglitz.	4	84 1/16	—	—	Mexico »	3	20 7/8	—	[illegible]
Dito 1854.	5	94 5/8	—	—	Grieks. »	2 3/4	21 1/8	21 5/16	21 1/8
Nieuwe Engels.	4 1/2	—	—	—	Uitgestelde.		6 7/16	—	—
Polen. Certific.	4	77 3/8	77 1/2	—	Equad. Lond.		—	—	—
Amst. Lot. fl. 500.		—	—	—	Venez. »	4	33 1/2	—	—
					Uitgestelde	2	—	—	—

Russische en Spaansche waren heden door eenige verkoopers flaauwer overigens onveranderd.

Stieglitz 1855 5 pct. 95 7/8 96 1/8 95 7/8.

LONDEN, heden.

Eng. geconsolid.	3 pCt.	94	à	94 1/8
Spanje	[illegible]	48 7/8	à	—
Id. Amortisabele.		—	à	—
Mexico.		21 5/8	à	—
Grenada.	2 3/4 »	—	à	—
Id. Uitgest.		—	à	—

PARIJS, heden.

Fransche certific.	4 1/2 pCt. fr.	—
»	3	67.90
Spanje	3	—
»	1 1/4	—
Venezuela		

WEENEN, heden.

Metalliek	5 pCt.	—
Nationaal	5 »	—
Wissel Londen	»	—
Zilver		—

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.